

LÉVAI HIRLAP

Társadalmi-, Szépirodalmi- és Közgazdasági hetilap

A Barsvármegyei Községi és Körjegyzők Egyesületének hivatalos lapja.

Szerkesztőség és kiadóhivatal hová
a lapra szánt kéziratok, hirdetések,
— előfizetési díjak köldendők: —
LÉVA KAZINCZY-UTCZA, 2. SZÁM.
MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON.
Szerkesztőségi telefon szám 24. 144

Felülszerkesztő és kiadó
SCHULCZ IGNÁC.

Szerkesztő
KOPERNICZKY CORNÉL.

Előfizetési ár: 144
Egész évre K. 5.—
Fél évre " 2.50
Három évre " 1.25
Egyes példány 10 fillérért kapható
SCHULCZ IGNÁC LAPTULAJDONOSNÁL.

A kivándorlás.

A magyar nemzetnek egyik leg-sorvasztóbb veszedelme az egyre fokozódó kivándorlás. A hazája sor-sával törődő magyar embernek két-ségbe kell esnie, ha látja a ma-gyar falvak elnéptelenedő utcáit s az üres házakat, honnan a gazda egész házanépével kivándorolt. A szívünk szorul össze a keserűség-től, ha olvassuk a statisztika adatai-ból, hogy Amerikában kétmillió, Oláhországban félmillió magyar ki-vándorló küzd a kenyérért, amit itthon kivettek a szájából. Es egé-szen bizonyosan számíthatunk a világ egyéb részeire is még félmil-lió kivándorolt magyart, úgy, hogy azoknak a magyaroknak a száma, akik hazájukat elhagyták, eléri a három milliót.

Hol, mikor fog megállani ez a rettenetes vérvesztés, mely a nemzetnek elvérzéséhez, végpusztu-lásához vezet, ha csak valami cso-da meg nem állítja ezt a nemzet-gyilkoló folyamatot? Hiszen a vi-szonyok egyre rosszabbodnak. A nép helyzete egyre súlyosabb, ter-hei egyre elviselhetetlenebbek lesz-nek. Es a nyomasztó közállapotok-kal a kivándorlás így egyforma arányban emelkedik. Most jelent meg a statisztikai hivatal kimutatása a jelen év első hónapjáról. Huszon-egyezerházzázkilencvenegy utlevelet adtak ki az alispánok január

hónapban. Ijesztő, megdöbbentő, kétségbeesítő szám. Mit jelent az, ha tavasz előtt ennyi munkáskezet ves-zít el a nemzet gazdasági élete? Es ha összevetjük az előző esztendők január hónapi kivándorlásával, — 1912. év januárban 8173, 1913. év januárjában 5799 utlevelet adtak ki — azt látjuk, hogy az idei szám közel négyszer nagyobb, mint az előző esztendőké. Es féltő, hogy ez az ijesztő emelkedés, az előző esztendőknek ez a fájdalmas tulha-ladása nemcsak erre az egy hónap-ra, hanem az egész esztendőre ki-terjed. Kell-e ennél nagyobb átok egy nemzetre?

A kivándorlás okainak megállá-pításával a hivatalos körök, a tu-domány és magán emberek sokat foglalkoznak. A tudomány a népek lelkében időnkint felelevenedő vándor-lási hajlamban keresi az okokat. A hivatalos körök bizonyos erkölcsi hanyatlásról, majd elemi csapá-sokról tesznek jelentéseket a kór-mánynak. Az igazi okot, az általános elszegényedést és nyomorusá-got nem merik vagy nem akarják bevallani. Sőt tagadják, hogy a nö-vekedő adóterhek, az általános drá-gaság, a kellő iskolázás hiánya és az ebből származó kevés tudás az alapokai ennek a megrázó vesze-delemnek s csak azután következ-nek az elemi csapások, melyek csak betetőzik az állandóan érez-hető nyomoruságot.

A kivándorlókat általában három csoportba sorozhatjuk. Vannak olyanok is, akiket a könnyebb megélhetés és a kalandvágy készlet arra, hogy elhagyják szülőföldjüket, hazájukat. Ez a csoport a legkisebb és egyenesen elenyészően csekély. Sokkal nagyobb már a második csoport, melyet azok képeznek, akik adósságaik törlesztése, földjük meg-mentése céljából keresik fel az amerikai gyárak, bányák, fojtó lég-körét. A legnagyobb és utolsó cso-port pedig azoké, akik itthon föld-önfutókká váltak, akiknek apáiktól öröklött kis házacskáját, földjét el-vitte a végrehajtó. Azok akik itthon eladósodott földet, házat hagytak, ha csalódottan is, de visszatérnek, mert visszavonza őket a magyar föld szeretete. Azok közül azonban, akiknek minden vagyonuk csak ab-ból a pár száz koronából áll, ami-re a hajójegyen kívül a partra-szállásnál szükség van, mert egy bizonyos összegű pénz nélkül irgal-matlanul visszatoloncoiják a sze-gény magyart az új világból, igen sokan elvesznek végleg a nemzet-re nézve s hiába él lelkükben a mostohává vált haza szeretete, so-kan nem is tudnak hazajönni, még ha akarnak is.

Bizonyos az, hogy Amerikában nem olyan rózsásak a viszonyok, mint ahogy a kivándorlási ügynökök hirdetik. A jó munkás itthon is kap munkát s ha annyit dolgozik

Ha nem ismeri a **Meinl** kávét
kisérelje meg ezen ideális
keveréket

kapható. —
Kertész Lajos
kereskedésében béván.

Lang és Kun központi szálloda, étterem és kávéháza, a kereskedők találkozóhelye. Telefon 47.

és olyan mértékletesen és szerényen él itthon, mint Amerikában, megélhet itthon is, megtakaríthat munkabéréből szép summát, amivel új életet kezdhet. Csakhogy itthon szűgyenli a tegnap még földes gazda azt, hogy ő bányamunkás, gyári munkás legyen. Mintha csak arra teremtette volna a mi derék magyar népünket az Isten, hogy idegen népnek szolgája legyen, eltűri az amerikai vagy oláh munkavezetőnek durva bánásmódját, elvégzi korbács suhogtatására az állatias munkát, de itthon csak a „maga gazdája, ur” tud és akar lenni. Így azután sok gyárunkban, bányánkban idegen munkást kell alkalmazni, sőt maholnap a mezei munka elvégzésére is külföldről kell munkást hozatnunk. Nem szabad azt sem elfelednünk, hogy az amerikai gyárak, farmok, bányák szolgái munkája olyan terhes és annyira igénybe viszi a szervezetet, hogy még azok is, akik egy kis szerencsével néhány száz koronát képesek megtakarítani, elveszítik testiük, lelkiük rugékonyságát s egész életükre fáradt, szomorú emberré válnak, akik már sikereiknek és az életnek örvéndeni nem tudnak.

Hát ez egészségtelen, fonák állapot. Ezen segíteni kell, mert ha nem, elvesz a nemzet. És ha más hatalmasság, más tényező nem tud vagy nem akar segíteni, segítsen maga a társadalom, mert segíthet. Segíthet pedig a szervezkedés alap-

ján. Segíthet úgy, hogy összeáll egy táborba azzal a céllal, hogy a nép érdekeit felkarolja s azokat a mulasztásokat, a melyek miatt a magyar népnek hazát cserélnie, pótolja. Segíthet úgy, ha gondoskodik a nép jövedelmeinek a fokozásáról, új keresetforrások és új munkaalkalmak megnyitásával.

Levelek az új magyar irodalomról.

II.

Asszonyom!

Levelemmel megint itt vagyok. Irodalmi csevegésünket folytassuk ott, ahol a multkor a szedőgyerek megszakította. A tárgy — bármily unalmasnak tessék is — még mindig az irodalom célja és főadata. (Még ígérem, hogy ez az unalmas, de szükséges új rövid lesz és paradicsomi szépségekhez fog bennünket eljuttatni: az új magyar Helikon gyönyörű tájaira.)

Az előző levelemben említettem, hogy a régi felfogás szerint az irodalom célja és főadata a *szóalkotás és gyönyörködtetés*. Ez a felfogás tehát az irodalmat pusztán csak *élvezeti cikkek* tartja. De ez a felfogás azt is megérteti, hogy az irodalom és más művészet mint *szellemi* (tehát finomabb) *élvezet* még az u. n. *művelt közönség* vagy *köznyelven*, de helyesebben mondva az *intelligencia* körében is csak *utolsórendű* az *élvezetek és szóalkotások* között.

Ez az ősi felfogás abból a már korhadó időből való, amikor az emberek vegetatív, szendergő, lelki életet, de intenzív, erős testi életet éltek. S ezek az emberek Magyarországon, különösen a vidéki magyarság körében még nagy tömegben, vi-

gan és zavartalanul élnek. Közben fordult egyet a világ. Ráeszméltünk, hogy az életnek a napi robotszerű kötelességeken kívül evésben, ivásban, szeretkezésben s más lélekkábító és szellemelaltató apró örömlében való lelése nem nagyon emberi élet.

Az *emberi élet lelki életet, erős és tudatos lelki életet is kíván*. A testnek és léleknek a lélek vezérsege alatt való együttes harmónikus élete nevezhető igazán csak *emberi életnek*.

S mi juttathat bennünket ily egyszerű emberi élethez? A *műveltség*, amely az élen értelmezésem szerint nem a diploma, a jóállás, az úriaruházkodás, a nagytudás, a pénz stb. adta *műveltséget* jelenti, hanem a *lélek műveltségét*, a lelki élet fejlettségét. A finom érzékenység, a játéki mozgalmasság, az eleven képzelet, a lágyulékony, érzékeny szív, az öntudatos gondolkodó elme, az erős akarat, a tennivágyás, tenniakarás és cselekvés — im ezek a fejlett lelki élet eleven erői. Ezeknek tehát: a képzeletnek, érzésnek, értelemnek és akaratnak harmónikus fejlett volta juttat bennünket fejlett lelki élethez: a *lélek műveltségéhez*.

Ma már sokan vágnak erre a művelt-lelkiségre, amelytől énünknek az átlag emberből *egyéniséggé* való növekvését, az élet tartalmasabb voltát s a kerek világ örömeinek mennyiségben megsokszorozódását, minőségben nemesedését és fokozatban hatványozott erősbülését várjuk. De azt is tudjuk, hogy ez a *műveltség* nem születik velünk, sőt valamely iskola elvégzése sem adhatja meg — bár száz oklevéllel igazolja is végzett tanulmányainkat.

A *műveltség* *szokadallanul tartó* önművelésünk, önművelésünk eredménye, amelynek csak az alapjait, utját-módját kaptuk az iskolában. S mik az erkölcsi? Mivel csiszolják a gyémántot? Gyémántporral. Mivel csiszoljuk a lelkünket, hogy fejlett lelki életünk legyen? Csiszolteik emberek alkotásaival: a *művészetekkel*. A *művész lelke* az elrendő *lelki ideál*, mert

Ugye?..

Néha már mintha nagyon messze volnál...

Ugye kinyílt már orgona-fád ága?
Ugye nálatok más most a világ?
Tavaszi-illat, kacagós utca-lárma
Szobádba tör a nyílt ablakon át.
Ugye naposak ott a délutánok?
Ugye nagy dalos-vigadós a ház?
Tied ott a hajnalhasadások,
Ényém itt egy: az alkonyborulás!

Ugye, hogy ködben nem pipál a gyártok?
Magasba törnek a füst-gomolyok...
A mező is zöld,—írd meg künne-jártok,
Látsz-nak-e még rajta téli-nyomok?
Írd meg, bokros-e a vén Ördög-árok,
Avagy betömték már a víz-csapást
Írd, hogy szépek a hajnal-hasadások.
Csak egyet ne: az alkonyborulást!

Írd meg, hogy telnek el a délelőttök?
Kiráól beszéltek, ha jó az ebéd?
És ebéd után mond, mivel vesződtök?
Ha varrsz, ha olvassz, rám tekintsz-e még?
És szólal-e még néha zongorátok?
Hiszen „Azóta” a nóta is más:
Most Tied a hajnalhasadások
S nekem maradt az alkonyborulás!

Prikri! Jenő.

Kinai mesék.

A hős férjek.

Szu-csou város némberei arról nevezetesek, hogy férjeiket mindenféle módon kihozzák. Mikor azok munkától fáradtan hazatérnek, ahelyett, hogy felvidításukra törekednének, szidják, csufnevekkel illetik, ütökezik őket. A szegény férjek pedig tompa megadással tűrik a megaláztatást, mert hiszen nem ők az urak a háznál.

Egyszer azonban mégis felocsudtak a létságukból. A dolog úgy történt, hogy tíz közülük összegyűlekezett a foh-jé templomában tanácskoznai.

Tömjént hintettek Budhának és egyikök aztán következőképp szólalt fel:

— Bajtársak, rajtunk áll, hogy megállapodjunk, miként lehetne sorsunkon javítani. Én azt indítványozom: alakítsunk egy kört! Felszólítalak benneteket, hogy a mai napot üljük meg vig lakomával! Ha majd aztán jóllaktunk evéssel-ivással, közösen hazaindulunk és véget vetünk az ádáz családi tiránizmusnak.

Ezt az indítványt egyhangulag elfogadták és kiki sietett a szükséges eleséget, ételt-italt beszerezni. Aztán leültek és falatoztak.

Széles jó kedvében ki gondolt volna akkor a bosszu istennőire?

A tíz férjek a tíz felesége azonközben

megtudta, hogy lázadás tört ki a férj táborban. Hamar haditanácsot tartottak. Sikerült kipuhatolniuk, hogy az ellenség hol táborozik és észrevétlenül behatoltak a szentelt csarnokba.

Nosza volt aztán zűrzavar a rajtakapott cimborák között! Futott mindenki, amerre futni tudott. Néhány pillanat alatt tíz vitéz közül csak egy maradt meg az asztalnál. És rajta töltötte ki a tíz furia egész bosszuját. Szida korbelynek, tivornyásnak, szentségtörőnek, kannibálnak, az állatvilágból is szedve cifrábbnál cifrább szavakat.

Ugyilátszott, hogy legalább ez az egy legény a gáton, hogyha igazán szembe kell nézni a veszéllyel. Nyugodtan, hidegvérrel maradt a helyén, mintha fel se venné. Társai a távolból nem győzték eieget bámulni. Milyen hős! Milyen kitartó!

Utóvégre is a tíz némbér is belefáradt a sok dikcióba és odább állt.

A kilenc férj pedig előjöhett a rejek-helyéből. Tisztában voltak magukkal, hogy társukat pártatlan áldozatkészségeért meg kell jutalmazni. Elhatározták, hogy őt válasszák meg a kör elnökének.

Lelkes óvációkban részesítették, mindenki kezét fogott vele. Amde az nem viszonozta a kézszerítást, mozdulatlanul maradt most is, — mert hát szegény halva volt. Ijdtéségében megütötte a guta.

ezt a lelket jellemzi a lelki erők kívánatos fejlettsége, mindenirányú érzékenysége és mozgalmassága: azaz a bensőséges lelki élet. S a művészetekben — e fejlett lelki emberek gyönyörtermékeiben — a műveltség tömör kivonatát kapjuk olyan céllal, hogy azok bennünk hasonló lelki életet fejlesszenek, nagyobb lelki mozgalmasságot keltsenek. A festés pl. az emberi élet, a nagy természet ezerszínű, százváltozatu képeivel tömi meg lelkünket s meggazdagítja, megszinesíti képzeletünket s száz meg száz hangulatot, érzést csirázhat bennünk... A modern városi embert, nagyrésztben az impresszionisták, festők csalták ki a természetbe s ők neveltek bennünket újból a természet szeretetére. A zenének az emberi kedélyt végtelen hullámzásba hozó hatalmáról fölösleges beszélnem.

Gondoljon, Asszonyom, a mi hatalmas Rákóczi-indulónkra, vagy a franciák tüzes Marséillaise-ére, s nyomban rá egy holdvilágos, langyos, nyári estén zokogó tőragatóra vagy egy ropogós csárdásra zendítő cigánybandára. Mennyi érzés s mindegyik mily más és más! Mennyi érzésbeli mozgalmasság!

S itt a költészet is, amely a legváltozatosabb lelki hatásokat keltheti bennünk, amellyel fejleszteni tudjuk minden egész lelki erőket, amely nemcsak a zenének értelem nélküli sejtelmes nyelvén, s nem a képek szín- és formanyelvén férközik lelkünkhez, hanem a nyelv csodás eszközével hang vagy betű révén minden akarásunknak, vágyunknak, érzésünknek, gondolatunknak a *legértelmesebb* kifejezője. Nincs se térbeli, se időbeli, se lelki korlátja, mindent kifejezhet ami az emberi lélekben lakozik.

Nagy érzésekre akarjuk magunkat nevelni? Olvassuk a kritikásokat, Petőfitől a szeretet érzéseit tanulhatjuk el: a hazaszeretetet, az emberiséget, a szülőföld, a szülők szeretetét s a leglángolóbb szerelmet stb. Ábrándos, méla érzésekre vágyunk, vagy

rajongásra, lelkesedésre: vegyük elő Vörösmartyt. Az ősz, a hervadás melanchóliájában való gyönyörködésre. Tompa mélahangu lírája tanít meg. Ha édeskés ellágyulásokban akarunk ringatózni: nyissuk ki Heine Buch der Liederét vagy Musset költeményeit olvassassuk. A mult továttni világába szeretnénk visszatekinteni s elődeink életébe, lelkébe bepillantani? Bizzuk magunkat a történeti regényírók képzeletére s kalauzolásuk mellett visszazállunk a multba s kiskörű életünket kitágítottuk a multtal, mert emlényünkbe tettük.

Vagy a korunkban kavargó ideák tömkelegéből alkotott jövőt szeretnénk meglátni? Forgassuk lóbsnt s élénk varázslódik a jövő női ideálja, a Jókai megálmodta örök béke országa, Madách phalansztere, Morus Tamás utópiája vagy Kellermann óriási alapúja. Arasznyi létünk az irodalom terjesztette új emberi ideálok révén kitságul a jövővel is.

Vagy a jelen életünk képét akarjuk miniatúra-festményekben látni más embertársi sorsával, küzdelmeivel, törekvéseivel: olvassassuk regényíróink műveit s nézzük meg drámáiróink darabjait.

Tovább folytathatnám, Asszonyom, az irodalom lelki hatásainak egyenkint való felsorolását. Most megpróbálom egyszerűsíteni. Érzéseket nevel belénk s ezeket finomítja a lírai költészet. Különösen fontos itt a szociális érzéseket, nemzeti, faji vagy kozmopolita érzéseket zengő lírai költészet, mert nemzetek, fajok öntudatát s az emberiség testvéri voltának érzését fejezi ki s nemzetek, fajok s az emberiség fejlődését szolgálja, minthogy *eszcias közösségek életébe a lírai költészet a leghatékonyabb tette sarkaló erő.*

Eszméket, gondolatokat, ismereteket ad és közvetít a regény, dráma s a költészetnek még sok más kisebb műfaja. A multtal, jelen, jövőt egyaránt élénk vetítheti s az idő e három fő állomásának rajzolásával történeti t. t. j. tanukat és érzékünket

fejleszti, jelen törekvéseinket segíti, diadalra juttatja s a jövő ideáljainak lelkünkbe való belopásával, és megfogantatásával a jövőt készíti elő, tehát a *haladást* szolgálja.

S hogy mindezzel megint új érzésekre indít, vágyakat, akarásokat fakaszt bennünk, képzeletünknek a jelen kimélyítésével s a multtal és jövővel való kiszélesítésével kiskörű létünket háromszorozva meg — fölösleges említenem. S mindezt a sok műve-öhatást művészi eszközeinek és fogásainak nagyszámú révén *gyönyörködtetve, szórakoztatva* végzi. Im, itt van a *szórakoztatás és gyönyörködtetés*, de nem célul, nem földatall, hanem *módul a felnőttnél egyen lelki művelésre.*

Az irodalomnak ugyanilyen hatása van a nemzet művelésében is, csakhogy nem egy ember lelkében végzi ezt a hatást, hanem az emberek *nagyobb tömegében*. S hatása és célja itt az, hogy mint közös ható eszköz a különböző lelkű emberekben *közös érzéseket* fakasszon, *közös gondolkodást* teremtsen, *közös öntudatot* fejlesszen s *közös célokért, ideálokért* való törekvésben *közös akaratot* neveljen: azaz *közös lelket* leheljen az érdekeik, gondolkodásuk, érzésük, céljaik révén szertezagódot embertömegbe. Szocializálja őket: nevelje *nemzeté* az egynyelvű, de ezerlelkű tömeget.

S ha ezt eléri, akkor a nemzet haladását is szolgálja, mert a nemzetek *művelődésének* egy-egy újabb foka mindig az irodalom egy-egy újabb *irányával* kapcsolatos. A fejlődésnek mindig az irodalom és a művészet a legnagyobb lendítő kereke. Az áhítatos, keresztény középkorból az irodalom és a művészet lendített át bennünket a renaissance művészi, pogány, de mégis emberibb világába s e kor elfajulása után, megint az irodalom merítette az emberiséget a protestantizmus rajongó fanatikus vallásosságába, innen megint tovább vitt bennünket: a racionalizmus, a fölvilágosodás hullámaira, innen a szentimenta-

Az orvos.

A szegény ember tüzelőfát vitt haza magának, mert tél derekán járt az idő és igen hideg volt odakint.

Amint az utcán végigment, a vállán lévő emelőrud két végére aggatott két kosár ide-oda himbálódott.

Egy utca sarkához érve, rudjával véletlenül meglökött egy arra menő orvost, aki ezért nagyon megharagudott és kezét ökölbe szorítá, hogy megöklözze a szegény ördögöt.

Amaz térdre borult előtte és bocsánatot kért tőle:

— Nem vagyok méltó rá, hogy a kezeddel érints: tessék megrugni lábaddal, ha kedved tartja!

Köröskörül nagy embercsődület támadt. Mindenki látni akarta a furcsa bolondot, aki önként engedti rugatni magát.

A szegény ember pedig mosolygott és így szólt:

— Magaviseletem, ugy-e, különönsnek látszik előttetek!? De tudnivaló, hogy ez az ember, akit én rudammal véletlenül meglökötem, orvos. Már most, ha lábával rám tapos, akkor legalább nem kell meghalnom, ha ellenben kezével talál hozzámnyulni, akkor tudom lejárt életem órája.

Az asszony kora.

Csi ur éltes hölgyet vett nőül.

A lakodalom már véget ért, a vendégek is elszéledtek és a férj ujdonsült feleségével egyedül maradt.

Azelőt a nagy sürgés-forgásban ugyszólván nem is volt alkalma személyre venni a mennyasszonyt és csak most tánt fel neki az a sok redő és ránc, amellyel a feleségének homloka tele volt.

— Mond csak kedvesem, hány éves vagy? — kérde tőle.

Az asszonyka hamiskásan lesütötte a szemét és így szólt:

— Nemrég multam negyvenöt éves.

A férj hitletlenül nézett rá.

— Hát a nászcedulára mit írtál, hogy hány éves vagy?

— Azt írtam, hogy harmincnégy vagyok.

— Tehát hazudtál, s úgy látszik most is föllentés a szavad.

Az asszonyka azt felelte, hogy nem. Szentül esküszik, hogy ez egyszer igazat mond: azaz hogy — ötvennégy éves.

Hanem a férjnek még ez is valószínűlennék látszott. Mindig újra fagatta kérdéssel, mert hisz minden férjnek jussa van

ahhoz, hogy ezen diszkrét ügyben felvilágosítást nyerjen attól, akivel azontall bajt és örömet megosztani tartozik.

Az asszonyka magacsul megmaradt ezen utolsó állításánál. Ekkor a férjnek ötlete támadt.

Az utcán elhangzott már a kocsikerekek nyikorgása: megszűnt a járó-kelők lármaja is és lassan-lassan besötétedett.

Csi ur odafordult feleségéhez:

— Későn van — mondá — ideje volna nyugalomra térni. Ne tartóztasd magadat, drágám. Nekem még egy kis dologt kell elvégeznem. Eszembe jut, hogy megfelekeztem a sórtartót megnézni. Tegnap este, mikor feledékenységből nyitva hagytam, a patkányok nagy pusztítást vittek véghez benne.

A felesége nem tudta megállni, hogy ne nevéssen:

— Haha! Bolonddá akarsz tenni engem. Egész életemben sohasem hallottam, hogy a patkány sőt eszik, pedig hatvannyolc esztendő alatt csak lett volna alkalmam meggyőződni róla.

lizmus édesen síró, betegesen érzékeny korszakába, majd a romanticizmus kedves világába, amely nemzeti és demokratikus eszményeinknek lett az érlelője, stb. stb.

S ezek az irodalom révén terjedt főbb művelődési áramlatok nemcsak a mi művelődési életünkben mutatkoznak: megvan minden európai nemzet művelődési folyamában. Csak egyik áramlat ettől a nemzetől, a másik amattól indult ki s az irodalom s művészetek közvetítésével valamennyi a művelődésben résztvevő nemzetnek közkincsévé és haladásának eszközlőjévé lett. Sőt egy-egy irány, egy-egy író hatása is európai hatású lehet az emberiség egyetemes művelődésében. A francia naturalizmus Európaszerte a társadalmi kérdések megoldására irányítja nemcsak az írók, hanem a politikusok, szociológusok figyelmét is.

Ibsen drámái a feminizmusnak s az új női típus kifejlődésének adnak hatalmas erőt s az északi államokban a női jogok törvénybe iktatásának lesznek a főszekerei.

Tehát mindenütt az utnak, a haladásnak a lendítői. Természetes. Az írók és művészek az emberi művelődés csúcsán állanak. Ők egy-egy nemzet s az emberiség művelődésének előfutárai. Alkotásaik, lelkük gyöngytermékei, a haladás eszközlői. Aki el velük, aki érintkezik a lelkükkel: halad, a többi elmarad. S ha egy nemzetben sok a maradi s kevés a haladó s ezeket is agyon akarják bunkózni, akkor az a nemzet is elmarad.

S maradiak akkor leszünk, ha az irodalmat altatónak vagy unaloműzőnek, tehát csak szórakozásnak tartjuk, nem pedig lelkünket gyönyörködtető nevelőeszközetnek.

Vagy nem?

Kezét csókolja

igaz híve
Etc.

Heti kérdések.

Tetszik tudni

mit nem értek? Nem értem, hogy a mult-kori tűz alkalmával nem égett le az egész Báthly-utcai városrész? Ha leégett volna, talán ez erősebb figyelmeltetés lett volna a tűzoltóság lehetetlen szervezetére. Nem volt szél, ez szerencse volt. De nem ez, hanem valami egészen más oka volt annak, hogy csak három ház égett el. Mert ahhoz, hogy egy városrész leégjen, nem éppen szükséges a szél. Keletkezik annyi huzat, hogy egyik ház a másik mellett — különösen, ha úgy össze vannak építve — meggyulladjon. Mert csak nem ringatja magát a tűzoltóság abban a gyermekesen naiv hitben, hogy ő lokalizálja a tüzet?!

Kérem szeretettel! A ház kigyuladt 3 óra után néhány perccel és csak fél 5 órakor, tehát másfél óra múlva kapta a feckendőtől az első csepp vizet.

Addig mindenki fej nélkül futkosott, vagy parancsolt egy másik fejellenül rohanónak, aki már szintén kimerült a sok érthetetlen parancs kiadásában.

A tanítóképzőben otthonos ember tudja, hogy 7000 liter víz van éjjel-nappal készen egy tartályban, melyből a ház oldalán 4 cm-es, a botanikus kertben 3 cm-es csapok vannak. Csak 5 óra felé vontattak fel néhány ember jóvoltából egy feckendőt, melyből kb. 200 m-es csövet böven oltották, ami még égett. Hogy fel lehetett volna ezt használni előbb!

Aztán az a szivtelenség, az a nemtörődömség, ami a körülálló, szenzációra vágyó tömeg között volt, az fölháborító. Csak néztek, de hogy valamelyik is segített volna valamit, szó sincs róla. Volt ott 2-3 derék férfi, akik minden erejükkel és jószándékkal dolgoztak, de a többi!

Szegény tűzoltóink! Önkéntes csapat, képzetlen emberek, de jó akaratuk. Csak a jóakarataim maradtak. Persze a városnak nem kell állandó tűzoltóság! Pedig ez a két-három tüzeset, ami mostanában volt, eléggé megmutatta, hogy az a pár ezer korona, amibe 15 ember alkalmazása kerül, busásan megtérülne.

És a vízhiány! Hát kérem, ez bűnös könnyelműség. Először is mindenkinél ott-hon is kell tartania vizet, s különben nem lehetett volna addig is lajtokban hordatni? Nem tudják a tűzrendészeti szabályokat, hogy minden fogat és alkalmas helyről kifogható s felhasználható a ló. Vannak hordók, a malomtól 10 perc alatt hoznak annyi vizet amennyivel a közvetlen veszélyt elhárítják. Vízvezetékéről egyelőre hallgassunk. Most mértek fel a város magassági viszonyait egy pesti mérnök jóvoltából ingyért. Majd kapunk talán mást is tőle ingyért! Egy másiktól tán kapunk csöveket, valaki fur kutakat ingyért stb. és így meg lesz a vízvezeték. Akkor pedig lesz víz és ha lesznek tűzoltók — ingyért — akkor majd el is oltják a tüzet s nem kell megvárni, míg porrá égsz minden, magától el nem alszik. Pedig elalszik, hiszen Léván minden elalszik... Vagy tán nem is volt ébren soha?!

Koppány.

HIREK.

Tüzek Léván, és a vidéken.

A nyár még messze van és mi már egyre-másra adunk hírt a vörös kakas pusztításairól. A mult esztendőben feltűnő sok tüzeset fordult elő Bars megyében, ami méltán kelthetett megdöbbenést, de úgy látszik, az idén sem lesz az másként, ha már a tavasz is ilyen módon kezdődik. Azért a hatóságoknak úgy a városokban, mint a községekben fokozottabb figyelmet kell szentelni a tűzrendészetre, a lakosságnak meg a kellő óvatosságot sohasem szabad elmulasztani, így kerülhetők csak ki a tűzveszedelmek, melyek a mult évben vármegyénkben százezrekre rugó kárt okoztak a nemzeti vagyonban. A tüzesetekről itt adjuk tudósításainkat:

Hétfőn hajnalban három óra után tűz támadt Léván, az Állami tanítóképző alatt elvonuló Kopay utcában s három ház leégett. A károsultak: özv. Rác Józsefné, Szrna József, Sellinger Ferenc és Spisák József. A tüzet későn vette észre az egyik rendőr, mikor már a három ház lángban állt. Szrnaék alig tudtak kimenekülni az égő házból, ahol mindenüket bennégett, csak éppen azt a ruhát mentették meg, amit hirtelen magukra öltöttek. A tűz oltása igen nehezen ment, mert a korai órákban még aludt a város s akik ott is voltak, azok sem igen akartak segíteni, mint azt az utóbbi időben Léván oly kirívó módon tapasztal-

hattuk. Növelte a veszedelmet különösen az, hogy a mély kutakba nem ért bele a tűzoltóság szivattyúja, így nem tudták táplálni a feckendőket. Így bekövetkezett az, amit régebben megirtunk: hogyha a vizkérdest Léván nem oldják meg, akkor a tűzoltók karba tett kezekkel lesznek kénytelenek végig nézni, hogy mint égnek le egymásután a házak. Amint értesülünk, a tűzvizsgálat után a tűzrendészeti bizottság indítványt tett a városi tanácsnak, hogy a városi víztorló lajtok állandóan vízzel telítve, szállításra készen s megfelelő állapotban álljanak. Amire ebből az indítványból következőt lehet, az az, hogy eddig ezek a lajtok nem voltak olyan állapotban, mint azoknak lenni kellene. Egyébként pedig a tüzet követő napon megtartott hatósági vizsgálat azt konstatálta, hogy a tűz a Szrna-féle ház rendkívül rossz állapotban lévő padlásán keletkezett, mégpedig valószínűleg szintén rossz kéményből kipattanó szikráktól, de lehetséges az is, hogy az utcáról került szikra, szivarról vagy cigarettáról, a hézagosan deszkázott padlásra. Az épületek biztosítva voltak, de a belső berendezés nem. Szrna még a kenyérkereséshez szükséges eszközeit, varrógépeit is elveszítette a tűz által.

Szerdán d. e. újból tűz volt Léván. Tonhalzer Ferencnek a temető fölötti levő földjén leégett a pajta, benne egy 300 koronás védőgéppel, ezenkívül egy kazal szalma és Mordényi Lajosnak szintén egy kazal szalmája. A hatósági tűzvizsgálatot még aznap megtartották és megállapították, hogy a tűz valószínűleg gyújtogatásból ered. A pajta körüli részen ugyanis gyermekek és suhancok játszottak és kártyázni szoktak, nem lehetetlen, hogy ők okozták a tüzet. A rendőrség a nyomozást megindította. A kár 1200 K, aminek egyrésze a biztosítással megtérül.

Zselizén Lipták Mihályné bérésasszony sertésölje kigyuladt, amiől a szomszédos épületek is tüzet fogtak, úgy, hogy a kigyuladt serlésől nagy tüznek vált okozójává, mert még háza, gazdasági épületek és eszközök, sok takarmány és baromfi lett a tűz áldozata. A kár 22 ezer korona, ami a biztosítás által nagyrésztben megtérül. A csendőrség kinyomozta, hogy a tüzet két kisgyerek, az egyik hat, a másik négy éves, okozta, akik az ölben vasutasdít játszottak, miközben gyufát gyújtogattak.

Garamszentgyörgyön Egegi József házában eddig még kiderítetlen módon tüz keletkezett. A tüz négy házat, melléképületeivel és gazdasági eszközöket pusztított el. A kár meghaladja a tízezer koronát. Az épületek biztosítva voltak.

Garamveszélén Kazy János birtokán egy hatalmas árpaszalmakazal leégett, a kár 2500 korona.

Kisköszmüllyen Salga Lajosnál tűz ütött ki, leégett a háza az összes melléképületekkel. A nyomozás szerint a tűz gondatlanságból keletkezett.

Garammikolcán f. hó 4-én Peris Lajos háza, melléképületek, gazdasági eszközök leégett. A kár 5000 kor. A csendőrség megállapította, hogy a tűz gondatlanság folytán támadt.

— Járványos betegség. Zsarnócán az iskolai gondnokság az elemi iskolát és az óvodát bezáratta, mert a gyermekek között kanyarójárvány ütött ki.

— Feljeli előadások. *Krajcsik* Jenő gazdasági titkár vasárnap Nagysallóban folytatta falusi előadásait: a tejelő állatok helyes kiválasztására és a tenyésztés körüli eljárásra oktatta a népet. Azután a Pate Kok vetítőgépen bemutatta a kaucsuk készítését, továbbá a karaszat mint a kertész ellenségét és az ellene való védekezést, végül pedig a régi Rómát. A nemcsak tanulságos, de egyáltalán szórakoztató előadást a gazdaköri közönség igen nagy örömmel fogadta.

— **Barsvármegye fogadalmi Ünnepe** Barsvármegye törvényhatóságának a két évszázadot meghaladó szokásos fogadalmi Ünnepe a pestisjárvány megszüntének öröme, vasárnap ment végbe Garamszentbenedekben, a hagyományos fénnnyel. A törvényhatóság képviseletében megjelentek az ünnepélyen *Keltz* Gyula főispán, *Mailáth* István alispán, *Bodó* János főjegyző, dr. *Persay* Ferenc főügyész, dr. *Kiss* Mihály árvaszéki elnök, dr. *Rudnyánszky* Titusz és *Finka* Sándor járási főszolgabírók, stb. A vidék lakossága az idén is nagy számban vett részt az Ünnepen. Az ünnepi körmenetet *Novotny* János barstaszári esperesplébános vezette, *Dodék* Endre garamnemeti-i plébános segédletével. A fogadalmi kápolnában az alispán felkérésére *Rassovszky* Kálmán lévai piarista tanár mondott mélyhatású alkalmi beszédet. Az ünnepélyes szentmisét dr. *Hajeci* Kálmán garamszentbenedeki plébános mondotta. A szentmise alatt iskolás gyermekekből összeállított énekkar igen szépen adott elő egyházi énekeket. Az egyházi ünnepély végeztével a plébános látta háznál vendégül a vármegye előkelő küldöttségét. A fényes ebéd folyamán toasztot mondott *Keltz* Gyula főispán, *Mailáth* István alispán, valamint a házigazda.

— **Májusi fagy.** A három fagyos szentet tíz nappal megelőzve, május harmadikára virradóra fagy volt az országban. A fagy Bars megyében is okozott némi károkat, de korántsem olyan mértékben, mint azt az első pillanatban hallani lehetett a gardáktól. Nagy volt itt az ijedelem a múlt évben is, ami később szerencsére ok nélkülinek bizonyult. A veszedelemnek nagyhangú és tulzó hirdetése sokszor csak a spekuláció malmára hajtja a vizet és fokozza a drágaságot. Több helyről nyert értesülésünk szerint Bars megyében a vetésekben elenyészően csakély a hárosodás, egy jó májusi eső teljesen helyrehozhajja azt. A gőbonafélék inkább a szárazságtól szenvedtek, mint a fagytól, minek következtében sárgulásnak indultak. Több helyen a drótféreg is pusztít. A szép kilátásokkal kecsegtető szőlőkben 20—25 százalékos a fagy által okozott kár, ami később valószínűleg szintén kevesebbnek fog bizonyulni. A dióban már erősebben pusztított a fagy. A fiatal vágású tölgyesekben szintén jelentékenyebb károkat okozott. A fagy a mélyebben fekvő részekben, tehát a védettebb helyeken, nagyobb károkat okozott mint az emelkedéseken, ahol az állandó levegő, áramlás megakadályozta a fagypontra alá süllyedést.

— **Állatdíjazások.** A bars megyei gazdasági egyesület f. hó 24-én Felsőszecsén és június 7-én Nagyugróra tenyészmarhadíjazást rendez. Kiosztásra kerül 600 K állami és 400 K egyesületi díj.

— **Gyászrovat.** Gyászlaapon tudatják ve-lünk a szomorú hírt, hogy *Gyapay* Gusztáv földbirtokos, életének 72-ik, boldog házasságának 39-ik évében május 6-án reggel Léván meghalt. A széles körben mély tisztelőnek örvendő öreg ur halála az előkelő Zongor, Stósius és Balogh családokat borította gyászba. Temetése 7-én délután ment végbe nagy részvét mellett az evangélikus egyház szertartása szerint. — *Tatár* Erzsike, Tatár István áll. tanítóképző intézeti oktató kertész leánya hosszas szenvedés után élete virágában, 18 éves korában meghalt. — *Heiman* József deméndi földbirtokos súlyos csapás érte, leánya *Róth* Józsefné Heiman Frida, e hó 7-én rövid szenvedés után elhunyt Ipolyászágon.

— **Szolgabíróválasztás.** Barsvármegye törvényhatóságánál nyugdíjazás folytán megüresedett és a vármegye közönségének június hó 25-én tartandó évnegyedés közgyűlésében betöltendő II. osztályú szolgabírói állásra az alispán pályázatot hirdetett jun. 5-ig. Az állás javadalma 2000 K kezdő fizetés, továbbá a beosztási helynek megfelelő 360, 450, illetve 540 K lakbér.

— **Szakfelügyelői látogatás.** *Ferenczy* Emil iparoktatósi szakfelügyelő e hó 3-án látogatta meg a lévai iparostanonc iskolát, ahol a tapasztaltak felett teljes megelégedésének adott kifejezést. Különösen megdicsérte a szakszerű rajztanítást, az ipari számtan tanítását s a fogalmazás és könyvviteltan tanításában elért eredményt. A szakfelügyelő ugyancsak e napokban látogatta meg az aranyosmaróti, újbányai, körmöcbányai, vihnyei és alsóháromi iparostanociskolákat.

— **A léva—nyitrai vasút.** Bars megye főispánja *Keltz* Gyula, a tervezett léva—nyitrai vasút ügyében — mint értesülünk — beszerezte az összes szükséges adatokat és már érintkezésbe lépett Craus nyitrai főispánnal a közeljövőben Léván megtartandó értekezlet idejének megállapítására nézve. Az építendő vasút ügyében ez a lévai értekezlet van hivatva döntő határozatot hozni. Most, hogy az agilis barsi főispán vette kezébe a vasút ügyét, Nyitra megyében is igen biznak a dolog sikeres kimenetelében. Mivel ez a vasút Bars megye közgazdaságára nézve is nagyjelentőségű, mert hazánk északnyugati részét fogja összekapcsolni az eme részen velünk határos osztrák kereskedelmi városokkal, azért annak létesítését mi is a legőszintebben óhajtuk. A községeket a vasút ügyének támogatására buzdítjuk, mert a szóban levő vasút csak úgy létesülhet, ha a 35 százalékos hozzájárulás (törzsszavényjegyzés) biztosítatik az érdekeltég részéről.

— **Új iskola.** Zsitvaföldemes községben új iskolát emelnek 20.200 K vállalati összeg mellett.

— **Gazdák gyűlése.** A bars megyei gazdasági egyesület e hó 23-án Aranyosmaróton a vármegye székházán közgyűlést tart. A közgyűlésen a titkár a többek között előterjesztést fog tenni arra nézve, hogy az egyesület hivatalos közlönyében, a Barsi Gazdában töltyelvű szakközlemények is foglaljanak helyet, hogy ilyenmódon a kisebb gazdasági kulturálov bíró tő népek is alkalmal legyen az újabb gazdasági eszmékkel, kérdésekkel megismerkedni.

— **A Rákóczy-kultusz.** A lévai áll. tanítóképző ifjúsági önképző köre *Bodrogkúty* Zoltán ifj. elnök indítványára elhatározta, hogy a jövőben minden évben egy gyűlést szentel a Rákóczi kultusznak.

— **Papválasztás.** A szelizi református egyház f. hó 5-én papjává választotta *Konta* Dezső újbarsi segédlelkészt.

— **Körmöcbánya katonaságot kíván.** Körmöcbányáról ma egy hete küldöttség tisztelettel a honvédelmi miniszternél *Werner* Gyula, a kerület országgyűlési képviselő-jének és *Keltz* Gyula főispánnak vezetésével. A küldöttség arra kérte a minisztert, tegye lehetővé, hogy a városba katonaság helyeztessék. A régi történeti bányaváros ugyanis nélkülözi a katonaságot, holott sok szempont, kulturális, főleg azonban gazdasági szempontok indokolták tennék katonaság elhelyezését. A honvédelmi miniszter megígérte, hogy jóakarattal fogja támogatni a küldöttség kérését, azonban nem helyezheti kilátásba ennek a közel jövőben való teljesítését. A küldöttség ezután a pénzügyminisztert kereste fel a város világitásának és villamosági ügyemereje felhasználásának ügyében. A pénzügyminiszter jóindulattal fogadta a küldöttséget és kilátásba helyezte, hogy a lehetőshatáron belüli teljesítési fogja a kérémet. A küldöttség tisztelettel a miniszterelnöknel is, hogy a város kíván-ságai számára jóindulatu támogatását kérje.

— **Az időszakos mértékhitelítés rendje** Bars megyében. A kereskedelmi miniszter a mértékekről, ezek használatáról és ellenőrzéséről szóló törvény alapján, az időszakos hitelítés rendjét és a hitelítési központokat a törvényhatóság területein fekvő r. t. városok és községek területére nézve a következőkben állapította meg. Az állami mértékhitelítési hivatal székhelye Léva. I. (I. időszakos hitelítés éve minden páratlan számú év) I. Léva, r. t. város. Ar.—maróti járás: 2. Alsószecsény, 3. Ar.—marót, 4. Barstaszár, 5. Gr.—szk-benedek, 6. Kicő, 7. Kistapolycsány, 8. Nagyherestyén, 9. Nemcsény, 10. Velsőc. Lévai járás: 11. Alsóvárad, 12. Csata, 13. Gr.—ujfalva, 14. Lekér, 15. Málas, 16. Nagykálna, 17. Nagysalló, 18. Nagysáro, 19. Obars, 20. Újbárs, 21. Vámosladány, 22. Szeliz. Verebélyi járás: 23. Alsópél, 24. Barsbese, 25. Barsfűss, 26. Csiffár, 27. Fajkút, 28. Nagymánya, 29. Ohaj, 30. Újlót, 31. Verebély, 32. Zsitvabesenyő, 33. Körmöcbánya, r. t. város, 34. Újbánya, r. t. város. Garamszentkereszt járás: 35. Felsőhárom, 36. Gr.—szk-kereszt, 37. Geletnek, 38. Jálna, 39. Jánosgyarmat, 40. Nagyloca, 41. Szklénőfürdő, 42. Vihnyepeszerény, 43. Zsarnócza, Oslányi járás: 44. Besztercsény, 45. Nagyugróc, 46. Oslány, 47. Pálosnagymező, 48. Simony.

— **Veszett kutya garázdkódása.** Lülén, amint lapunknak írják, e hó 2-án Lam Samu bérlő egyik cselédjének a kutya megveszett és egy 85 éves embert és egy cigányasszonyt megharapott. A kutya másnap Nagylülére kóborolt át, ahol több kutyát és öt sertést megmart és azután az iskola előtt játszó gyermekek csoportja felé vette az útját, de a közégi bíró, id. *Császár* Sándor létejelemlente megmentette őket a veszedelemtől. Az öreg ur az utolsó pillanatban elkapta évek óta kezébe nem vett fegyverét és egy jól irányzott lövéssel megölte a veszedelmes állatot. A megmart öregembert csak 5-én szállították Budapestre, a cigányasszonyt pedig keresik. A községben az összes kutyákat kiirtották hatósági rendeletre.

lizmus édesen síró, betegesen érzékeny korszakába, majd a romanticizmus kedves világába, majd nemzeti és demokratikus eszményeinknek lett az érlelője, stb. stb.

S ezek az irodalom révén terjedt főbb művelődési áramlatok nemcsak a mi művelődési életünkben mutatkoznak: megvan minden európai nemzet művelődési folyamában. Csak egyik áramlat ettől a nemzetől, a másik amattól indult ki s az irodalom s művészetek közvetítésével valamennyi a művelődésben résztvevő nemzetnek közkincsévé és haladásának eszközlőjévé lett. Sőt egy-egy irány, egy-egy író hatása is európai hatáson lehet az emberiség egyetemes művelődésében. A francia naturalizmus európaszerint a társadalmi kérdések megoldására irányítja nemcsak az írók, hanem a politikusok, szociológusok figyelmét is.

Ibsen drámái a feminizmusnak s az új női típus kifejlődésének hatalmas erőt s az északi államokban a női jogok törvénybe iktatásának lesznek a főszekei.

Tehát mindenütt az utnak, a haladásnak a lendítői. Természetes. Az írók és művészek az emberi művelődés csúcsán állanak. Ők egy-egy nemzet s az emberiség művelődésének előfutárjai. Alkotásaik, lelkük gyöngytermékei, a haladás eszközlői. Aki el velük, aki érintkezik a lelkükkel: halad, a többi elmarad. S ha egy nemzetben sok a maradi s kevés a haladó s ezeket is agyon akarják bunkózni, akkor az a nemzet is elmarad.

S maradiak akkor leszünk, ha az irodalmi altatonak vagy unalomfűzőnek, tehát csak szórakozásnak tartjuk, nem pedig lelünk gyönyörködteve nevelőeszköznek.

Vagy nem?

Kezét csókolja

igaz hive
Eto.

Heti kérdések.

Tetszik tudni

Mit nem értek? Nem értem, hogy a mult-kori tűz alkalmával nem égett le az egész Báthi-utcai városrészt? Ha leégett volna, talán ez erősebb figyelmeltetés lett volna a tűzoltóság lehetetlen szervezetére. Nem volt szél, ez szerencse volt. De nem ez, hanem valami egészen más oka volt annak, hogy csak három ház égett el. Mert ahhoz, hogy egy városrészt leégyen, nem éppen szükséges a szél. Keletkezik annyi huzat, hogy egyik ház a másik mellett — különösen, ha úgy össze vannak építve — meggyaladjon. Mert csak nem ringatja magát a tűzoltóság abban a gyermekesen naiv hitben, hogy ő lokalizálta a tüzet?!

Kérem szeretettel! A ház kigyuladt 3 óra után néhány perccel és csak fél 5 órakor, tehát másfél óra múlva kapta a fecskendőből az első csepp vizet.

Addig mindenki fej nélkül futkosott, vagy parancsolt egy másik fejellenül rohanónak, aki már szintén kimerült a sok érthetetlen parancs kiadásában.

A tanítóképzőben otthonos ember tudja, hogy 7000 liter víz van éjjel-nappal készen egy tartályban, melyből a ház oldalán 4 cm-es, a botanikus kertben 3 cm-es csapok vannak. Csak 5 óra felé vontattak fel néhány ember jóvoltából egy fecskendőt, melyből kb. 200 m-es csövel bőven oltották, ami még égett. Hogy fel lehetett volna ezt használni előbb!

Aztán az a szivtelenség, az a nemtörődömség, ami a körülálló, szenzációra vágyó tömeg között volt, az fölháborító. Csak néztek, de hogy valamelyik is segített volna valamit, szó sincs róla. Volt ott 2-3 derék férfi, akik minden erejükkel és jószándékkal dolgoztak, de a többi!

Szegény tüzoltóink! Önkéntes csapat, kiképzetlen emberek, de jó akaratuk. Csak a jóakarattal maradtak. Persze a városnak nem kell állandó tűzoltóság! Pedig ez a két-három tüzeset, ami mostanában volt, eléggé megmutatta, hogy az a pár ezer korona, amibe 15 ember alkalmazása kerül, busásan megtérülne.

És a vízhiány! Hát kérem, ez bűnös könnyelműség. Először is mindenkinek otthon is kell tartania vizet, s különben nem lehetett volna addig is lajtokban hordatni? Nem tudják a tüzrendészeti szabályokat, hogy minden fogat és alkalmatosságból kifogható s felhasználható a ló. Vannak hordók, a malomtól 10 perc alatt hoznak annyi vizet amennyivel a közvetlen veszélyt elhárítják. Vízvezetékéről egyelőre hallgassunk. Most mérték fel a város magassági viszonyait egy pesti mérnök jóvoltából ingyért. Majd kapunk talán mást is tőle ingyért! Egy másiktól tán kapunk csöveket, valaki fur kutakat ingyért s b. és így meg lesz a vízvezeték. Akkor pedig lesz víz és ha lesznek tüzoltók — ingyért — akkor majd el is oltják a tüzet s nem kell megvárni, míg porrá égve minden, magától el nem alszik. Pedig elalszik, hiszen Léván minden elalszik... Vagy tán nem is volt ébren soha?!

Koppány.

HIREK.

Tüzek Léván és a vidéken.

A nyár még messze van és mi már egyre-másra adunk hírt a vörös kakas pusztításairól. A mult esztendőben feltűnő sok tüzeset fordult elő Bars megyében, ami méltán kelthetett megdöbbenést, de úgy látszik, az idén sem lesz az semként, ha már a tavasz is ilyen módon kezdődik. Azért a hatóságoknak úgy a városokban, mint a községekben fokozottabb figyelmet kell szentelni a tüzrendészetre, a lakosságnak meg a kellő óvatosságot sohasem szabad elmulasztani, így kerülhetők csak ki a tűzveszedelmek, melyek a mult évben vármegyénkben százezrekre rugó kárt okoztak a nemzeti vagyonban. A tüzesetekről itt adjuk tudósításainkat:

Hétfőn hajnalban három óra után tűz támadt Léván, az állami tanítóképző alatt elvonuló Kopy utcában s három ház leégett. A károsultak: özv. Rácz Józsefné, Szrna József, Sellinger Ferenc és Spisák József. A tüzet későn vette észre az egyik rendőr, mikor már a három ház lángban állt. Szrnaék alig tudtak kimenekülni az égő házból, ahol mindenük bennégett, csak éppen azt a ruhát mentették meg, amit hirtelen magukra öltöttek. A tűz oltása igen nehezen ment, mert a korai órákban még aludt a város s akik ott is voltak, azok sem igen akartak segíteni, mint azt az utóbbi időben Léván oly kirívó módon tapasztal-

hattuk. Növelte a veszedelmet különösen az, hogy a mély kutakba nem ért bele a tűzoltóság szivattyuja, így nem tudták táplálni a fecskendőket. Így bekövetkezett az, amit régebben megirtunk: hogyha a vizkérdést Léván nem oldják meg, akkor a tüzoltók karba tett kezekkel lesznek kénytelenek végig nézni, hogy mint égne le egymásután a házak. Amint értesülünk, a tűzvizsgálat után a tüzrendészeti bizottság indítványt tett a városi tanácsnak, hogy a városi vízfordó lajtok állandóan vízzel teltve, szállításra készen s megfelelő állapotban álljanak. Amire ebből az indítványból következtetni lehet, az az, hogy eddig ezek a lajtok nem voltak olyan állapotban, mint azoknak lenni kellene. Egyébként pedig a tüzet követő napon megtartott hatósági vizsgálat azt konstátálta, hogy a tűz a Szrna-féle ház rendkívül rossz állapotban lévő padlásán keletkezett, mégpedig valószínűleg a szintén rossz kéményből kipattanó szikráktól, de lehetséges az is, hogy az utcáról került szikra, szivarról vagy cigarettáról, a házagszó deszkázott padlásra. Az épületek biztosítva voltak, de a belső berendezés nem. Szrna még a kenyérkereséshez szükséges eszközeit, vörögpeit is elveszítette a tűz által.

Szerdán d. e. újból tűz volt Léván. Tonhaizer Ferencnek a temető fölött levő földjén leégett a pajta, benne egy 300 koronás vetőgéppel, ezenkívül egy kazal szalma és Mordényi Lajosnak szintén egy kazal szalmája. A hatósági tűzvizsgálatot még aznap megtartották és megállapították, hogy a tűz valószínűleg gyújtogatásból ered. A pajta körül részben ugyanis gyermekek és suhancok játszottak és kártyáztak szokat, nem lehetetlen, hogy ők okozták a tüzet. A rendőrség a nyomozást megindította. A kár 1200 K, aminek egyrésze a biztosítással megtérül.

Zselizén Lipták Mihályné bérésasszony serülésője kigyuladt, amittől a szomszédos épületek is tüzet fogtak, úgy, hogy a kigyuladt serüléső nagy tüznek vált okozójává, mert négy ház, gazdasági épületek és eszközök, sok takarmány és baromfi lett a tűz áldozata. A kár 22 ezer korona, ami a biztosítási által nagyrészt megtérül. A csendőrség kinyomozta, hogy a tüzet két kisgyerek, az egyik hat, a másik négy éves, okozta, akik az ólban vasutasdít játszottak, miközben gyufát gyújtogattak.

Garamszentgyörgyön Egei József házában eddig még kiderítetlen módon tűz keletkezett. A tűz négy házat, melléképületeivel és gazdasági eszközöket pusztított el. A kár meghaladja a tízezer koronát. Az épületek biztosítva voltak.

Garamveszélén Kazy János birtokán egy hatalmas árszalmakazal leégett, a kár 2500 korona.

Kiskoszmályon Salga Lajosnál tűz ütött ki, leégett a háza az összes melléképületekkel. A nyomozás szerint a tűz gondatlanságból keletkezett.

Garamközlön f. hó 4-én Peris Lajos háza, melléképületek, gazdasági eszközök leégték. A kár 5000 kor. A csendőrség megállapította, hogy a tűz gondatlanságból folytán támadt.

— Járványos betegség. Zsarnócán az iskolai gondnokság az elemi iskolát és az óvodát bezáratta, mert a gyermekek között kanyarójárvány ütött ki.

— **Faluai előadások.** *Krajtsik* Jenő gazdasági titkár vasárnap Nagysallóban folytatta faluai előadásait: a tejelő állatok helyes kiválasztására és a tenyésztés körüli eljárásra oktatta a népet. Azután a Pate Kok vetítőgépen bemutatta a kaucsuk készítését, továbbá a araszat mint a kertész ellenségét és az ellene való védekezést, végül pedig a régi Rómát. A nemcsak tanulságos, de egyúttal szórakoztató előadást a gazdaköri közönség igen nagy örömmel fogadta.

— **Barsvármegye fogadalmi ünnepe** Barsvármegye törvényhatóságának a két évszázadot meghaladó szokásos fogadalmi ünnepe a pestisjárvány megszűntének öröme, vasárnap ment végbe Garamszentbenedekben, a hagyományos fényvel. A törvényhatóság képviselőitben megjelentek az ünnepélyen *Keltz* Gyula főispán, *Mailáth* István alispán, *Bodó* János főjegyző, dr. *Persay* Ferenc főügyész, dr. *Kiss* Mihály árvaszéki elnök, dr. *Rudnyánszky* Titusz és *Finka* Sándor járási főszolgabírók, stb. A vidék lakossága az idén is nagy számban vett részt az ünnepen. Az ünnepi körmenetet *Novotny* János barstaszári esperesplébános vezette, *Dódek* Endre garmaméti-i plébános segédletével. A fogadalmi kápolnában az alispán felkérésére *Rassovszky* Kálmán lévai piarista tanár mondott mélyhatású alkalmi beszédet. Az ünnepélyes szentmisét dr. *Hajci* Kálmán garamszentbenedeki plébános mondta. A szentmise alatt iskolás gyermekekből összeállított énekkar igen szépen adott elő egyházi énekeket. Az egyházi ünnepély végzetével a plébános látta háznál vendégül a vármegye előkelő küldöttségét. A fényes ebéd folyamán toasztot mondott *Keltz* Gyula főispán, *Mailáth* István alispán, valamint a házigazda.

— **Májusi fagy.** A három fagyos szentet tiz nappal megelőző, május harmadikára virradóra fagy volt az országban. A fagy Bars megyében is okozott némi károkat, de korántsem olyan mértékben, mint azt az első pillanatban hallani lehetett a gazdakötől. Nagy volt itt az ijedelem a múlt évben is, ami később szerencsére ok nélkülilinek bizonyult. A veszedelemnek nagyhangú és tulzó hirdetése sokszor csak a spekuláció malmára hajtja a vizet és fokozza a drágaságot. Több helyről nyert értesülésünk szerint Bars megyében a *vetésekben élenyészőn csekély a károsodás*, egy jó májusi eső teljesen helyrehozza azt. A gébonafélék: inkább a szárazságtól szenvedtek, mint a fagytól, minek következtében sárgulásnak indultak. Több helyen a drótféreg is pusztít. A szép kilátásokkal kecsegtető szőlőkben 20—25 százalék a fagy által okozott kár, ami később valószínűleg szintén kevesebbnek fog bizonyulni. A dióban már erősebben pusztított a fagy. A fiatal vágású tölgyesekben szintén jelentékenyebb károkat okozott. A fagy a melyekben fekvő részeken, tehát a védettebb helyeken, nagyobb károkat okozott mint az emelkedéseken, ahol az állandó levegő, áramlás megakadályozta a fagypont alá süllyedést.

— **Állatdíjazások.** A bars megyei gazdasági egyesület f. hó 24-én Felsőcsécsény és június 7-én Nagyugrócon tenyészmarmahadidíjazást rendez. Kiosztásra kerül 600 K állami és 400 K egyesületi díj.

— **Gyászrovat.** Gyászapon tudtjuk ve-lünk a szomorú hírt, hogy *Gyapay* Gusztáv földbirtokos, életének 72-ik, boldog házasságának 39-ik évében május 6-án reggel Léván meghalt. A széles körben mély tiszteletnek örvendő öreg ur halála az előkelő Zongor, Stósius és Balogh családokat borította gyászba. Temetése 7-én délután ment végbe nagy részvét mellett az evangélikus egyház szertartása szerint. — *Tatár* Erzsike. Tatár István áll. tanítóképző intézeti oktató keztész leánya hosszas szenvedés után élete virágában, 18 éves korában meghalt. — *Heiman* József deméndi földbirtokost sulyos csapás érte, leánya *Róth* Józsefné *Heiman* Frida, e hó 7-én rövid szenvedés után elhunyt Ipolyháson.

— **Szolgebíróválasztás.** Barsvármegye törvényhatóságánál nyugdíjazás folytán megfűresedett és a vármegye közönségének június hó 25-én tartandó évnegyedes közgyűlésében beütendő II. osztályu szolgebírói állásra az alispán pályázatot hirdetett jun. 5-ig. Az állás javadalma 2000 K kezdő fizetés, továbbá a beosztási helynek megfelelő 360, 450, illetve 540 K lakbér.

— **Szakfelügyelői látogatás.** *Ferenczy* Emil iparoktatási szakfelügyelő e hó 3-án látogatta meg a lévai iparostanonc iskolát, ahol a tapasztaltak felett teljes meglepődésének adott kifejezést. Különösen megdicsérte a szakszerű rajzitanítást, az ipari számtan tanítását s a fogalmazás és könyvvitel tanításában elért eredményt. A szakfelügyelő ugyancsak e napokban látogatta meg az aranyosmaróti, újbányai, körmöcbányai, vihnyei és alsóháromi iparostanonciskolákat.

— **A léva—nyitrai vasút.** Bars megye főispánja *Keltz* Gyula, a tervezett léva—nyitrai vasút ügyében — mint értesülünk — beszerezte az összes szükséges adatokat és már érintkezése lépést *Craus* nyitrai főispánnal a közeljövőben Léván megtartandó értekezlet idejének megállapítására nézve. Az építendő vasút ügyében ez a lévai értekezlet van hivatva döntő határozatot hozni. Most, hogy az agilis barsi főispán vette kezébe a vasút ügyét, Nyitra megyében is igen biznák a dolog sikeres kimenetelében. Mivel e a vasút Bars megye közgazdaságára nézve is nagyjelentőségű, mert hazánk északnyugati részét fogja összekapcsolni az eme részen velünk határos osztrák kereskedelmi városokkal, azért annak létesítését mi is a legösztöndöbben óhajjuk. A községek a vasút ügyének támogatására buzdítjuk, mert a szóban levő vasút csak úgy létesíthet, ha a 35 százalékos hozzájárulás (törzsrészvényjegyzés) biztosítatik az érdekelttség részéről.

— **Uj iskola.** Zsitvaföldemes községben új iskolát emelnek 20.200 K vállalati összeg mellett.

— **Gazdák gyűlése.** A bars megyei gazdasági egyesület e hó 23-án Aranyosmaróton a vármegye székházán közgyűlést tart. A közgyűlésen a titkár a többiek közötti előterjesztést fog tenni arra nézve, hogy az egyesület hivatalos közlönyében, a Barsi Gazdában tétlenülvő szakközlemények is foglaljanak helyet, hogy ilyen módon a kisebb gazdasági kulturával bíró tót népnek is alkalma legyen az újabb gazdasági eszmékkel, kérdésekkel megismerkedni.

— **A Rákóczy-kultusz.** A lévai áll. tanítóképző ifjúsági önképző köre *Bodrogköz* Zoltán ifj. elnök indítványára elhatározta, hogy a jövőben minden évben egy gyűlést szentel a Rákóczi kultusznak.

— **Papválasztás.** A zselizi református egyház f. hó 5-én papjává választotta *Konja* Dezső újbarsi segédlektészt.

— **Körmöcbánya katonaságot kíván.** Körmöcbányáról ma egy hete küldöttég tisztelettel a honvédelmi miniszternél *Werner* Gyula, a kerület országgyűlési képviselőjének és *Keltz* Gyula főispánnak vezetésével. A küldöttség arra kérte a minisztert, tegye lehetővé, hogy a városba katonaság helyeztessek. A régi történeti bányaváros ugyanis nélkülözi a katonaságot, holott sok szempont, kulturális, főleg azonban gazdasági szempontok indokolják tennék katonaság elhelyezését. A honvédelmi miniszter megígérte, hogy jóakarattal fogja támogatni a küldöttség kérését, azonban nem helyezheti kilitásba ennek a közel jövőben való teljesítését. A küldöttség ezután a pénzügyminisztert kereste fel a város világitásának és villamossági üzemereje felhasználásának ügyében. A pénzügyminiszter jóindulattal fogadta a küldöttséget és kilitásba helyezte, hogy a lehetőség határán belüli teljesíteni fogja a kérelmet. A küldöttség tisztelettel a miniszterelnöknek is, hogy a város kíván-ságai számára jóindulattal támogatását kérje.

— **Az időszakos mértékhatóságok rendje Bars megyében.** A kereskedelmi miniszter a mértékekről, ezek használatáról és ellenőrzéséről szóló törvény alapján, az időszakos hitelésítés rendjét és a hitelésítési központokat a törvényhatóság területein fekvő r. t. városok és községek területeire nézve a következőkben állapította meg. Az állami mértékhatóságok hivatali székhelye Léva. I. (Időszakos hitelésítés éve minden páratlan számú év) 1. Léva r. t. város. Ar-maróti járás: 2. Alsózelecsény, 3. Ar-maróti, 4. Barstaszár, 5. Gr-szt-benedek, 6. Kicő, 7. Kistapolycsány, 8. Nagyherestyán, 9. Nemcsény, 10. Velséc. Lévai járás: 11. Alsóvár, 12. Csata, 13. Gr-ujfalu, 14. Lekér, 15. Málás, 16. Nagykálna, 17. Nagysalló, 18. Nagysár, 19. Obars, 20. Ujbárs, 21. Vámosladány, 22. Zseliz. Verebelyi járás: 23. Alsópél, 24. Barsbese, 25. Barsfőss, 26. Csifár, 27. Fajkiirt, 28. Nagymánya, 29. Ohaj, 30. Ujlót, 31. Verebely, 32. Zsitvabesenyő, 33. Körmöcbánya, r. t. város, 34. Ujbánya, r. t. város. Garamszentkereszt járás: 35. Felsőhárom, 36. Gr-szt-kereszt, 37. Geletnek, 38. Jálna, 39. Jánosgyarmat, 40. Nagylőcsa, 41. Szklenőfürdő, 42. Vihnyepeszerény, 43. Zsarnóc, Oszlány járás: 44. Besztercsény, 45. Nagyugróc, 46. Oszlány, 47. Pálosnagymező, 48. Simony.

— **Veszett kutya garázdalkodása.** Lülén, amint lapunknak írják, e hó 2-án Lam Samu bérlő egyik cselédjének a kutyája megvesztett és egy 85 éves embert és egy cigányasszonyt megharapott. A kutya másnap Nagylőlőre kóborolt át, ahol több kutyát és öt sertést megmárt és azután az iskola előtt játszó gyermekek csoportja felé vette az útját, de a községi bíró, id. *Császár* Sándor lélekjelenléte megmentette őket a veszedelmestől. Az öreg ur az utolsó pillanatban előkapta évek óta kezébe nem vett fegyverét és egy jól irányzott lövéssel megölte a veszedelmes állatot. A megmárt öregembert csak 5-én szállították Budapestre, a cigányasszonyt pedig keresik. A községben az összes kutyákat kiirtották hatósági rendeletre.

— **Lopás a színházban.** Thier Óbert színházi hegedűsnök valaki ellopta a hegedűjét; a rendőrség a zalogházban akad rá a lopott hangszerre.

— **Bármegye lótenyésztése** az utóbbi időben hanyatlásnak indult s a gazdák a szárvasmarha-tenyésztést karolják föl intenzívebb módon. A lótenyésztés elhanyagolásának az az oka, hogy a vármegye területén nincsenek megfelelő közlekedők a fiatal csikók számára, miért is — amint értesülünk — a bármegyei gazdasági egyesület mozgalmat indít megfelelő legelők létesítésére.

— **A játékiskola.** Londonban egy játékiskolát nyitottak meg a minapárban, amely iskola eddig páratlanul áll a maga nemében. Az iskola, amelynek célja a gyermekek foglalkoztatása és a különböző játékszerekkel való bánásmód elsajátítása, nagy látogatottságnak örvend. Berendezése egyébként eredeti, az új iskola ugyanis nem is annyira iskolához, mint inkább egy játékarúhához hasonlít és tágas termei szekrényekkel vannak ellátva, telve a legkülönbözőbb gyermek játékszerekkel. A tanítás kezdetekor a gyermekek kíváncsi türelmetlenséggel várják a tanítónőt, aki megérkezve, belépte után nyomban megkérdezi sorjában a kis nebulókat, hogy ki mivel szeretne játszani. Nemsokára azután mindegyik gyermek megkapja a kívánt játék szert és boldogan játszik vele. Egy másik teremben a gyermekek agyagból mintáznak és így maguk készítenek különféle játékszereket. Az iskola az eddigi tapasztalatok szerint oly pompásan bevált és az életrevaló gondolat London város tanácsának annyira megnyerte tetszését, hogy több száz darab értékes játékszert ajándékozott az iskolának és kimondta hogy hasonló iskolák létesülését tetemes anyagi áldozatokkal is kész megkönyíteni.

— **Elmaradt állatimport.** A vm. gazdasági egyesület úgy tervezte, hogy május hó folyamán Svajcból tenyésztőállatok fog behozni. Amint most értesítettek bennünket, a behozatal elmarad, mert a földmiveltésügyi kormány fedezet hiányában nem részesítheti anyagi támogatásban az importot. A szükséglet, amit ilyen módon kívántak kielégíteni, ezek után honi földbirtokosok, vagy állami birtokok tenyésztéséből fogja fedezni az egyesület.

— **Milyen lesz az ideai nyár?** A kelet-ázsiai legutóbbi földrengések és tűzhányók kitörései élénken foglalkoztatják a természettudósokat s ezek már most igyekeznek megállapítani azokat a következményeket, melyeket az elemek kitörése az időjárásra hoz. Így azt jóslják, hogy miután a tűzhányók roppant portömegeket vernek föl, amelyek fent usznak a magasabb levegőrétegekben, és sok napsugarat vesznek fel, — az ideai nyár tehát hideg és esős lesz.

Anyakönyvi bejegyzések.

Születések: Simon Péter, Szolcsán Julianna: Károly, Péter. Jakab János, Duchna Erzsébet: Ilona. Berkovics Izráel, Klein Teréz: Aranka. Váci Károly, Fülöp Julianna: Etel. Kassay Farkas József, Király Julianna: Margit, Pálma. Sivó János, Lukács Ilona: Margit. Knapp Ignác, Reichardt Izabella: Ilona. **Házasság:** Bukovinszky József, Grausz Mária öz. rkath. Dengyel Andor, Svarba Etel ág. h. ev. **Haldózs:** Gáspár József 81 éves aggkorivégkimerülés. Tolnai István 41 éves szerviszvibaj. Spitz Sándor 1 hó görcsök. Horváth János 33 éves tüdővész. Tatár Erzsébet 17 éves tüdőgümőkór. Öz. Koncz Dávidné, Szabó Judit, 79 éves szerviszvibaj. Gyapay Gusztáv 71 éves szívbenulás. Öz. Varga János 74 éves tüdőlegdym. Paska Jánosné, Imre Julianna 58 éves gynomorrák. Holina János 10 hó tüdőgyulladás. Mestyán György 52 éves tüdőgyulladás.

Köszönetnyilvánítás.

Vilcsék Ernőné urnő Budapestről 10 Koronát küldött a Lévai Izr. Nőegylet szegényei számára.

Fogadja a nemeslelkű urnő adományáért az egylet leghálásabb köszönetét.

Dr. Frommer Ignácé
elnök.

Deák Adolf
titkár.

Szinészet.

Szombaton nyitotta meg a Városi színház kapuit újból Szabó Ferencz színtársulata, hogy egy hónapig nemes szórakozásban részesítse a közönséget. A társulat jelenleg jó, szinte kitűnő hanganyaggal rendelkezik, de sajnos, hogy mint előadó művészekre ezt a dicséret jelzőt már annyira nem alkalmazhatjuk. A közönség — bár pártolása nem mondható éppen lelkesnek, félig telt ház előtt folyik le még a legjobb előadás is — estéről-estére nagyobb melegséggel fogadja az előadásokat.

A társulat a *Koldus diák*-ban mutatkozott be, ami nem volt valami szerencsés választás, ámbátor azt az egyébként jó operettet már nagyon régen adták Léva, a közönség mégsem mutatott érdeklődést felújítása iránt. Arra azonban alkalmas volt, hogy a színtársulat bemutassa jó hanganyagát. A címszerepet *Torma* Zsiga énekelte, kellemes, csengő tenorjával kiemelkedett az énekesek közül. *Jászai* Mariska koloratúrája, *Budai* Ilonkának csilingelő énekei és élénk játéka, *Káldor* szép baritonja kellemesen érintette a publikumot. *Remete* és *Szepesi* Szi di elsőrangú erőkként mutatkoztak be.

Vasárnap d. u. Kisfaludy Károlynak *A kérők* c. vígjátéka ment, este pedig egy operett újdonság *A nevető férj* (Brammer és Grünwald) került színre. A darab igen vonzóan indult, de a második felvonás már pompásan ment és teljes mértékben leköttette a meglehetősen számu közönség érdeklődését és így igen nagy sikere volt. A szereplők közül nagy tetszést keltett a jó színpadi megjelenésű *Remete*, közvetlen, meggyőző erejű játéka, amiért sokezer meg nyílt

színen is megtapsolták. *Jászai* Mariska, *Budai* Ilonka, *Káldor*, szintén részesei voltak a sikernek. *Baranyai* pompás borizú figura volt, ugyancsak *Aldori* is kacagató volt. A többi epizódszereplőkről is csak dicséret hangján emlékezhetünk meg.

Hétfőn az *Elnökne őnagysága*, egy pikáns részletekben bővelkedő francia vígjáték volt műsoron. A színlapok „Csak felnőtteknek” jelzése, tekintettel a hétfői napra, elég nagy publikumot hozott össze. A darab igen ügyesen volt rendezve és jó tempóban görült mindvégig, mi egyik főkélléke a francia vígjátékoknak. A vezető női szerepet *Szidgyi* Rózi játszotta. Friss és eleven játéknak hatását kár, hogy lerontja szintelen organuma. *Szepesi* Szi di minden szava, mozdulata nyomán derültség támadt. *Aldori* az elnök és *Baranyai* a miniszter szerepében kiváló alakítást produkált. Igen vidám figura volt *Feleki* is. *Káldor* a miniszteri osztálytanácsos szerepében nem tudott teljes illúziót keltetni. Az epizódszereplőkről és általában az összejátékról szólvá, csak jót mondhatunk.

Kedden igen meleg és szép estét varázolt a színházba Offenbach örökszép muzsikája. *A Hoffmann* meséi, opera ment. A meglehetősen számban összegyűlt közönség valódi műélvezettel halgatta végig a jó előadást és számtalanszor, még felvonás közben is, tapsokban fejezte ki tetszését. Különösen szép sikere volt *Torma* Zsigának, aki érces tenorját ma fényesen csillogtatta a címszerepben. *Jászai* Mariska úde koloratúrája bájos játéka szintén sok tapsra adott alkalmat. *Budai* Ilonka, *Remete*, *Aldori* pompásan adták a többi főszerepet, míg *Káldor* alakítása kevésbé volt hatásos de szépen énekelte. Az együttesek igen pompásak voltak, a zenekar is kitett magáért.

Szerdán Biró Lajos és Lengyel Menyhért nagyszerű színművét *A cárnó*-t adták. A címszerepben Szabó Ferencné lépett fel most ez alkalommal először. Erőteljes és természetes játékkal, mint mindig, most is lebilincselte a közönséget. Viharos tapsokkal többször hívták lámpák elé és piros rózsákból kötött hatalmas csokorral kedveskedett egy tisztelője. *Baranyai* a sima udvari ember prototípusa volt, de már *Káldor* nem tudott meggyőző lenni. *Aldori* pedig többször azt gondolta, hogy operettet játszik. *Borács* Rózi kedves naiva volt.

Csütörtökön Bakonyi és Huszka operette *Nemtudomka* került színre. Az előadás nem a jobbaktól való volt, inkább fülbemászó, kedves zenéje és a táncbetétek miatt tetszett a közönségnek. A címszerepet *Jászai* Mariska igen szépen énekelte és mindvégig szimpatikusan, nagy színpadi közvetlenséggel játszott. *Budai* Ilonka szertelen és kedvesen pajkos volt, mint az egy mulatóbeli hölgyhöz illik. Meleghangú énekei, *Rónavál* előadott kettőseit és ügyes táncait a közönség megújra tette. *Feleki*, a papucs alatt nyögő s a hámból kirugó tanár figuráját jóízű humorral alakította, sok derült-séget keltve. *Káldor* szépen előadott énekeiért érdemli meg az elismerést.

Pénteken *Az éjjeli ügyvéd* megy, melyről legközelebb esik szó.

A következő napok műsora. Szombat: Timár Liza, vasárnap: d. u. Képzelt beteg, este: Katonadolog, hétfő: Mértföldkövek, kedd: Kiskirály, szerda: Mandarin, csütörtök: Katonadolog, péntek: Szép Heléna, szombat: Mária Antónia.

Irodalom.

Rustan császár históriája. Mikó László főgimnáziumi tanár (Léva) a Magyar Tudományos Akadémia tulajdonában levő Csoma-kodex szövege alapján eredeti helyesírással kiadta *Rustan császár históriáját* és azt értekezés keretében magyarázza. Mikó László ezzel hézagpótló munkát végzett, mert ez a XVII. századbeli néphistoria ezideig még nem jelent meg nyomatásban és így a 226 versből álló régi költemény meg nem érdemelt mellőzésben részesült. A mű főleg irodalomtörténeti szempontból érdemel figyelmet, azért mi bővebben nem is foglalkozunk ismertetésével vagy méltatásával, csupán annyit jegyünk ide róla, hogy a *Magyar Nyelvőr* egyik utóbbi füzetében már megállapította, hogy a szóban forgó kiadás „nagy nyereség mind az irodalomra, mind pedig a nyelvészettel foglalkozókra nézve.”

A Darwin-könyvtár most megjelent 5 és 6 száma két rendkívül értékes munkával gyarapítja a magyar természettudományi irodalmat. Az 5. sz. füzet Diderot-nak egy kisebb lélektani tanulmányát hozza „Levél a vakokról azokhoz akik látnak” címen. Diderot, az enciklopédia szerkesztője, a lélméjű forradalmár, minden idők egyik legzsellemesebb és legragyogóbb tollú bölcselője a vakoknak a miénktől eltérő sajátos lelki világát ismerteti. A másfél száz éves kis tanulmány éppoly friss értékű, mint első megjelenésekor, mert a vakok lélektanának ismeretében azóta sem jutottunk előbbre. Aki elolvassa, több lélektani ismeretre és mégis könnyebb módon tesz szert, mint akárhány vaskos iskolás lélektan elolvasásával. A fordítás dr. Révész Béla munkája, aki az eredeti stílus szellemes frissességének minden árnyalatát igen sikerülten adta vissza — A 6. sz. füzet Lamarck-nak, a Diderotnál nem kisebb franciálmag-elmének „A fajok átalakulásáról” szövegét tartalmazza. A Lamarck nevének ma állandóan a Darwinéval együtt emlegetik, a kettőjük nevéhez fűződik az a hatalmas gondolatrendszer melyet „származástan” néven ismer a világ. Annál csodálatosabb, hogy Lamarcktól eddig magyar nyelven semmisen jelent meg, elméletét mindenki csak jobb-rosszabb kivonatokból ismerhette s így érdemes szolgálatot tesz a „Darwin-Könyvtár” a magyar közönségnek, mikor e világhírű munkát, mint eredeti forrást hozzáférhetővé teszi. A fordítást Haner Viktor végezte igen gondosan. — Mindkét füzet 60 fillérjével kapható a könyvkereskedésekben.

Tanulmányut.

(Folytatás.)

„Dzsamilé” után egy vig dalműl láttunk „Susanne titkát” a cimszerepben Sándor Erzsivel. A tiszta, üde, csengő hangok, a gyönyörű ariozók, misztikus zene, csodás dekoráció, maga a ragyogó nézőtér, a száz meg száz élvezésbe merült ar, — mintha álom lett volna. Mintha valahol messze világba jártunk volna, mintha egy-egy

percere egyek lennénk, nem a küzdő, nyomorgó emberek, nem a terhek súlya alatt megtört életvándorok, hanem mind, mind boldog gondnélküli — rabok, a művészet, a dal rabjai, kiknek átkarolta lelkét egy zsbongó, édes érzés, kiket megismogatott bársonyos kezével a zene muzsája.

De sok mindent el lehetne ott feledni!

És még mi várt ránk! ? Az eddigi élvezetek koronája. Schumann—Hevesi—Rékai „Téli álma” volt ez. Egy némajáték, tánc-költemény. Megérdemli, hogy ide írjam. Három képből áll. Az első kép ez: Egy régi uri szalón. Hátul a zongora mellett egy hosszú haju ősz ember ül. A jobboldali asztalnál három nagyon öreg asszony kávézik, tóccsel; a kandalló mellett pedig az öreg urak kártyáznak. A háziasszony új főkötőt próbál, amhez az öreg muzsikus gratulál. (Valamikor szerelmes volt belé s még most is szereti.) Lassan beesteledik. Az ablakon benéz a szürkület fátyolos arcával; derengő, sejtelmes félhomály borul a kis szalónra. Egyszer csak egy pillanatra bejönnek az unokák. Az öregek nézik, nézik mosolygósan, aztán — elborul az arcuk. Eszékbe jut az ő gyermekkoruk. Az öreg muzsikus lehajtott fővel zongorázni kezd. Régi, régi kedves dalokat. És mindenki álmodik. Egyszer... régen épen így, mint ma mindnyájan a háziasszony vendégei voltak. Akkor még mindnyájan gyermekek, bohó, vidám, játszi gyermekek.

A második kép ezt az álmodozást jelenti meg. Egy nagy kertben a lányok bábuval játszanak, a fiúk vesszőparipán lovagolnak, azután mindnyájan szembekezdősdi játszanak. A párok úgy alakulnak, mint ahogy az öregek a szalónban voltak s megint csak a hosszúhaju fiu marad egyedül. A kis háziasszony egy rövidhajúnak nyujtja a karját, bár előbb veie is kacérokodott. Sok vendég jön s velük a cigányok is és a hosszúhaju fiu lesz a primásuk. Egy mulatság mig egyszer csak besötétedik s a lányokat hazaviszik a nevelőnök. Bucsuzásul a kis háziasszony megcsókolja a rövidhaju fiut. Azután mindenki hazamegy, csak a hosszúhaju fiu marad ott és sir fejét tenyerébe hajtva zokog.

Harmadik kép: Az öreg muzsikus felkel a zongora mellől. Mindenki meg van hatva. Azután mindenki elmegy s a háziur, háziasszony is visszavonul. Az öreg muzsikus szomorúan, révedezve nő utánuk. Majd lassu léptekkel, fejlehajtva ő is indul kifelé.

Megható volt minden pillanat. A szívünkbe nyillavallott valami titkos, ismeretlen fájdalom. Ádám játszotta az öreg muzsikust, csak ránézni arra a szomorú, szótalan, ősz öreg emberre, a mint siratja a zongora mellett a multat, az ifjúságot. Ahogy álmognak az öreg nénikék. És egy szó sem hangzik. Csak a zongora álombaringató csöndes melódiái. Lélegzetvisszafojtva figyelt mindenki. A végén percekig nem szólt senki a meghatottságtól, s első szavunk is egy hosszú sóhajon pihent; mintha azt mondtuk volna, hogy a szívünk nagyon fájt, mikor ezt: gyönyörű volt!

És ezzel be volt fejezve a második nap, mely feledhetetlen emlékeivel örökös rabul lopódzott szívünkbe.

A harmadik nap teljesen a pedagógiát volt. Legelőször is a pedagógiát tekintettük meg, a sok laboratóriumot, szertárt, dolgozószobát, stb. Legjobban leköttötte

figyelmünket a pszichológiai szertár és Gyulai tanár ur könyvtára, dolgozószobái. A modern pedagógia új irányainak egyik legkimagaslóbb követelménye a pszichológiai kísérletezés. Még kell ismerni a nevelendő lelki életét, meg kell ismerni azt a lelket, melyet nevelni akarunk. A testi életet könnyű megismerni. S ma már ott vagyunk nagy, lángeszű emberek munkája segítségével, hogy a lelket sem nehéz. A mai pedagógus ismeri már t nitványának intelligenciáját, gondolkodásának gyorsaságát, fejtségét, egész logikáját, egész lelkét — s biztosan, csálhatatlanul ismeri. Nem egy teljesen megvalósított eszmékr ez még, a fejlődés útján halad az egész s bizonyosan bár sajnos — még nagyon ismeretlen a tanítóság körében, illetőleg még nem zárta lelkébe, nem tette magáévá a tanító. Számátalan a legegyszerűbbtől a legfinomabb, legkomplikáltabb ily kísérletező eszközt láttunk.

A fentemlített könyvtár valóságos csoda maga. Ezer meg ezer könyv a legérgebb irodalomból: a legújabbig egy rakáson. Érdekesekek az irodalmi térképek, pl. Petőfi utjai, költeményeinek színhelye, szerzőjük helye stb.

A biológiai és fizikai szertár gazdagsága, a botanikus kert csak fokozta érdeklődésünk.

Meglátogattuk a budai I kerületi tanítóképzőt ezután. Először Quint tanár ur mutatta be a gazdagon felszerelt pszichológiai szertárt, hol több kísérletet végeztünk oly eszközökkel, melyek nem állnak itthon a mi rendelkezésünkre. Valami nagy magyarázatokra — ne méltóztassanak ezt dicsekvésnek venni — nem volt szűkség, mert, ha más téren nem is annyira, de a pedagógia terén elég otthonosnak éreztük magunkat, sőt talán egy kis fölényt is érzünk. Különbösen pesti utunk ezt eléggé bizonyítja, — mint később kiderül. Szinte büszkéek voltunk önmagunkra, mikor kedves pesti kollégákkal vitakozásba bocsátkoztunk, illetőleg nem önmagunkra, Valakire másra.

Az intézet másnemű szépségei nem igen bővöltek el — szebb sokkal a miénk. Szinte csalódtunk. Azt hittük, hogy Pesten minden szebb, mint itthon. Már nem ócsároltuk Lévat!

Ezután egy igazán érdekes óra várt ránk. A gyengeelméjűek iskoláját látogattuk meg. Berkes igazgató ur röviden eseteit az intézet, illetőleg az intézmény célját, működését, — bár ezt tudtuk, csak valaha ne tudtuk volna, bizonyára egy tucat szekunda lett volna méltó jutalmunk — s legújabb törekvéseit. Élvezetes, leköti előadását, különösen az utolsó, ismeretlen részét nagy figyelemmel hallgattuk. Nagy tudásáról, lélekmelegítő képességéről különben szép tanuélet adott az a három típusú fiu, kiket bemutatott, kiknek a lelkét ő tárta fel s kutatta ki. Az egyik fiu egy élő naptár, még pedig nem is csak egy évre „szerkesztett” naptár. Négy-öt évre visszamenőleg megkérdezheti tőle az ember, hogy pl. 1909 febr. 16.-a milyen napra esett. Megmondja fejből. Alig gondolkodik. A másik megmondja — kalauz — hogy melyik számú villamos megy ide vagy oda. (Vasárnaponként kiviszi az anyja sétálni s ekkor figyeli meg. Az előbbi mindig a naptárt bujja.) A harmadik pedig a látótipus legszebb példája. Ha szóval elmondunk neki 4-5 számot, nem tudja utánunk mondani, ha a táblára felírunk — keresztszablatban is — 10-15 kétféjű szá-

mot a egyszer átnézi, kívülről elmondja az összeset, sőt visszafelé is. Csodálatos dolog volt ez!

Délután az Aréna uti kertit iskolát látogattuk meg. Az iskola levegőjétől szabaddulni — a természet ölében tanulni, az egészségre is gondolni, mert csak egészséges testben egészséges lélek! A polgári leányiskola növendékei, mikor az idő megengedi, 12° meleg van, kimennek a kertbe, ott tanulnak. Négy pavillon van, egy minden osztály számára; benne egyszerű padok, székek. A számtani órákon pedig a kertfalra szegezett táblák köré csoportosulnak. Mindenkinél van egy kis kertje, ott ápolhatja virágait, növényeit. Milyen szép idea ez! Az úde, tiszta levegővel együtt szívni a tudományt. Nem kell az iskola romlott levegőjében görnyedve ülni a padokban. Mennyire frisebb kinn a lélek, mennyivel könnyebben érezhetik maguk, jobban foglalkoztathatják értelmük. (talán érzelmük is?)

Megfogadtuk, hogy mi is cselekszünk az életben. Ezután a gyermektanulmányi muzeumba mentünk. Itt sok érdekes dolog várt ránk. A gyermek lelkének fantáziájának hű képét adja a sok sajátkészítette játék, rajz, festmény. Kedves dolgok ezek. Egy-egy mese lerajzolása — hogy képzeli ezt a gyermek, hogy működik a fantáziája. A játékok egyszerű eszközök bőségesen nyújtanak alkalmat a szemléltetésnek, hogy elmerengjen a lélek munkáján, fejlődésén. Azt hiszem könyvet lehetne — azt is kivonatossan — írni mindezen dolgokról, nekem azonban nem célom az összes látozottakat, csak az általános impressziókat leírnom. Egy-egy ügyesebb tárgynál elgondolkodik az ember. El képzél egy kis buksit, egy kis kezecskét, egy kétkrájcáros fabicskát. Mennyit mesterkedett, mennyit törte magát, míg formába batította az a kis kéz a gondolatot, míg kiöntötte lelke tartalmát!

Még a fővárosi pedagógiai szeminárium szép gyakorló iskoláját tekintettük meg. Azután újra este lett, ami annyit jelentett, hogy színházba megyünk, még pedig a Nemzetibe. Shakespeare 5 felyonásos szomorújátékát „Ill. Rikárd király”-t adták. Szerencsések voltunk t. i. annyiban, hogy a darabban ugyszólván az összes nagyokat láttuk. Jászai Mari, Márkus Emiliát, Váradi Arankát, Beregi Oszkárt, Ivánfi Jenőt stb. nem is olyan kis dolog együtt látni! Minek is írjam, hogy hogy játszottak, kevés erre minden jelző. Néha különösen a végén mikor Rikárd álmodik, összeresztünk, féltünk. A gyönyör itt is leghűbb társunká szegődött, az talán egész természetes. Valami tompa meglehetődéssel mentünk haza. Ismeretlen, új, nagy érzések rabjává lettünk. —

(Vége köv.)

Árverési hirdetés.

Közhiré teszem, hogy az áll. tanítóképző intézet használt, de még jókarban levő vízajtó motorját f. hó 10-én (vasárnap) d. u. 3 órákor a képzőint. tanácstermében elárverezem.

Köveskúti Jenő
igazgató.

803 sz.

1914 végrh.

Árverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a Lévai kir. járásbírósnak 1914 évi V. 159/1 számú végzése következtében Dr. Karl Herman Dr. Szilárd Samu ügyvéd által képviselt Adolf Lenbner cég javára 465 K 36 fill. s jár. erejéig 1914. évi április hó 3-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt: és 2740 kor. becsült következő ingóságok, u. m. bolti berendezés, koporsók, egy wertheim szekrény és sirkoszorúk nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a lévai kir. járásbírósnak 1914-ik évi V. 159/2 számú végzése folytán 465 K 36 f. tőkekövetelés, ennek 1914. évi február 14-éről járó 6%os kamatai, és eddig összesen felmerült és bíróság már megállapított költségek erejéig Léván leendő megtartása 1914 évi május hó 18-ik napjának délelőtti 1/2 10 órája határidőül kitétik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881 évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, legtöbbit igérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. § értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Léván, 1914. évi május hó 8 napján
Karácsonyi Pál
kir. bír. végrehajtó.

98 sz.

1914 végrh.

Árverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a Lévai kir. járásbírósnak 1914 évi V. 127/1 számú végzése következtében Dr. Szilárd Samu ügyvéd által képviselt Blumenthal Jónás javára 326 K. 80 fill. s. jár. erejéig 1914. évi március hó 1-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján felülfoglalt és 950 kor. becsült következő ingóságok u. m. egy rípor garnitúra, egy zongora, egy, varrógép, egy hintó és egy könyvszekrény nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a lévai kir. járásbírósnak 1914-ik évi V. 227/6 számú végzése folytán hátr. 198 K 21 f. tőkekövetelés, ennek 1914 évi november hó 25-napjától járó 5% kamatai, és eddig összesen felmerült K és fill-ben bíróság már megállapított költségek erejéig Nagykálnán leendő megtartására 1914 évi május hó 20-ik napjának délutáni 1/2 3 órája határidőül kitétik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881 évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet igérőnek, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. § értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Léván, 1914. évi május hó 6 napján.

Karácsonyi Pál
kir. bír. végrehajtó.

Tejszállítás.

Értesitem a n. é. közönséget

miszerint mátló kezdve a

tejet literenkint

16 fillérért

házhöz szállítva számítok, új

rendeléseket bármely mennyi-

ségben elfogadok.

tisztelettel

ifj. Szobotka Dezső

Modern
butorok.

KÁLMÁN FERENCZ

műbutor asztalos

Zsarnóca, Bars megye.

Raktaron tart saját készítményü legújabb stülű szobabutorokat, hálc bédlő és konyha berendezéseket, diványokat, valamint az összes elképzeltetű butoroknak legoesőbb bevsrl si forrása.

Butort saját butorsz itó-koesijű n párhová házhoz szllit. Pontos és gyors kiszolgls. Kivánatra Pártoljuk a magyar ipart

rajzokkal bárhol megjelenek.

Ragályok ellen

most igen alaposan kell védekez-
nünk, mert vörheny, kanyaró, typhus,
himlő és egyéb ragályos betegségek
télen fokozottabb erővel lépnek fel,
mint más évszakokban, miért is
szükséges, hogy minden háztartásban
egy megbízható fertőtlenítő szer
kéznél legyen. A jelenkor legmegbízhatóbb
fertőtlenítő szere a

LYSOFORM

szagtalan, nem mérgező, olcsó és
eredeti üvegekben **50 fillérért**
minden gyógyszertárban és drogeriá-
ban kapható. Hatása gyors és biz-
tos, miért is az összes orvoso-
betegségek fertőtlenítésére, antisepti-
kus kötőzéseknek (sebekre és da-
ganatokra) kéz- és arcmosásra és
ragályok elhárítására, nőknek altesti
irrigációra stb. mindenkor ajánlják.

LYSOFORM- szappan

finom, gyenge pipereszappan, 1%
lysoformot tartalmaz és antiseptikus
hatású. Alkalmazható a legkénye-
sebb bőrre, még csecsemőknek is;
szépi, megpuhítja és illatosítja teszi
bőrt. Egy kísérlet és Ön a jövőben
kizárólag ezen szappant fogja hasz-
nálni. **Barabja 1 korona.**

Fodormenta- Lysoform

erősen antiseptikus hatású szájviz.
Szájfájt rögtön és nyomatlanul el-
tünteti és a fogakat konzerválja.
Használandó továbbá orvosi utasítás
szerint toroklobnál, gégebántalmak-
nál és nátha esetén gurgulázásra.
Néhány csepp elegendő egy fél po-
hár vizre. **Eredeti üvege 1 kor.
60 fill.**

Az összes lysoformkészítmények
kaphatók minden gyógyszertárban,
drogeriában. Kívánatra bárkinél
ingyen és bérmentve megküldjük
az „Egészség és fertőtlenítés”
című érdekes könyvet.

Ahol lysoform nem volna
kapható, oda közvetlenül is kül-
dünk 6 kor. előzetes bejelentés
esetén 3 üveg lysoformot, 2 darab
szappant és 1 üveg szájvizet.

Dr. Keleti és Murányi
vegyészeti gyára Újpesten.

Interurban telefon szám 12.

Jég kapható reggel 6 és 7 óra között BRAUN JÓZSEF ÉS FIÁNÁL (Honvéd-utca, Wertheimer-ház.)

Őszi trágyázás! THOMASSALAK

A legjobb és legolcsóbb foszforsavas műtrágya!
Óvakodjunk a hamisításoktól!

Csak akkor valódi, ha ilyen zsákban van

és eredeti ólomzár van rajta.
Mindzen zsák tartalomjegyzékkel van ellátva!

KALMÁR VILMOS

a Thomaspösch-fabrikon Berlin, vezérképviseelője
BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-UT 49.

Különösen a jelenlegi **RENDKIVÜLI OLCSÓ**
ÁRAKRA figyelemtervezik a vásárlókat.

Használjunk KABINA-féle! Viasz szin szappant

Mosáshoz a legjobb, legtakarékosabb
egyszeri átdörzsölése ezzel, felér más
szappannal való 3-szoros átdörzsö-
lésre.

Tisztaságért szavatosság!

Kiadó bolti helyiség:

Kálvin-téren a kellő közepén, üveg
kirakattal igen alkalmas bármily
üzletnek.

Bővebbet Forgács Mihály tulajdosnál.

Tanonc felvétetik
Bartos Henrik
cukrász üzletébe Léván.

Szövet- maradékokat

melyek nálam felhalmozódtak, áron
alul, óriási árengedménnyel adok el.

Ezen szövet-maradékok elege-
dőt teljes férfi-öltönyekre, nadrá-
gokra, platókra, női kosztümökre
stb. stb.

Kérjük maradék mintákat
férfi és női szövetekből

melyeket ingyen és bérmentve küld
KARLKA PÉCHÉ
posztógyára Innsbruck 44

∴ Egy jóra való fiut ∴

∴ tanulóknak keres ∴

Csákányi Sándor
asztalos mester, Léva.

Magyar házi ipari kézimunkák.

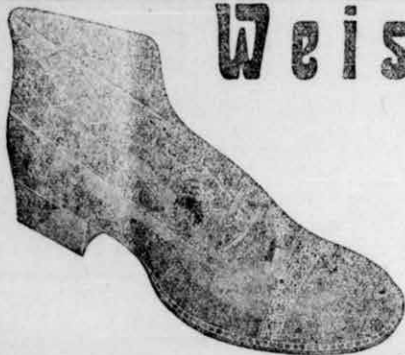
A legizlésebb kivitelben elvállal mindenemü kézimunkát, alkalmi ruhákra való himzést, arany és ezüst himzést, menyasszonyi ke-lengyék himzését, olcsó árban

Tréger Sándorné

Magyar-Gurab, (Pozsony-megye) Posta Rêthe.

Minták megtekinthetők: **Özv. Frecska Istvánnánál, Léván.**

Ugyanott felvilágosítással is szolgálnak.

Weisz Henrik

cipőáruháza
Nagysalló.

Nagy választék uri és női divatos amerikai fazonu cipőkben.

Két egységár

9 és 11 korona.

Lakatos tanoncnak két jóra való fiu felvétetik
Tulassay Józsefnél
LÉVÁN.

nem rég nyílt meg

Rónai Aurél
HYGIAENIKUS
Fodrászterme

és a közönség máris meggyőződött annak elsőrendű voltáról.

Jugyen
ADUNK HASZNÁLATRA
MŰVÉSZI KIVITELŰ, TŰZ ÉS BÉLTŐRÉSMENTES ÚJ PANCEL
TAKAREKPERSELYT BÁRKINEK.
Jugyen
PESTMEGYEI TAKAREKPENZTÁR Rt.
BUDAPEST, IV. Kötő-utca 33.

ISY JÁR AZ AKI AVEVŐT BE AKARJA CSAPNI.

MINTŐGY MAUTHNER NEVE ALATT MÁSPÉLE MEGOT ÁRUSÍTOTT, ELITÉLEM 14 NAPI ELZÁRÁSRA.

Tisztán kezelt 40 kiló
KÓSER
libazsir eladó
Cim a kiadóban.

az elasztikus
PALMA cipősarok
figyelje meg
TARTÓSSÁGÁT

ÜZLETBERENDEZÉS

fűszer szakma részére
olcsón eladó

Wilheim Mórna

LÉVÁN.

Kiadó üzlethelyiségek

a város kellő közepén a legforgalmasabb helyen.

Bővebbet nyújt
Weisz Miksa
mészárosnál
Város-ház köz.

ÜZLET ELADÁS.

A 60 éve lenálló rőlös és paraszti divatáru üzletem esetleg házzal együtt szabad kézből átadom.
Kimutatható nagy forgalom, csekély raktár, előnyös feltételek
ADBER VIKTOR
ZSELIZ.

VARGA GYULA

mű- és butorasztalos mester
Bástya-u. 1 (városháza mel.)

— LÉVA. —

Készít a leggyorsertűbbtől a legfinomabb kivitelig mindennemű butorokat. — Mintabutorok megtekinthetők.

MODERN BUTOROK
Kárpitos és díszítő munkák. Teljes lakberendezések
Weisz Ármin Cégvezető: Kohn Nathan
butorkészítőné szerezhetők be
Zsarnóczán.

KOVÁCS SÁNDOR

cipőáruháza

LÉVA, Kossuth-tér.

Ajánlja dusan felszerelt
cipőraktárát.

Olcsó árak!
Nagy választék!

Legjobb minőségű
football-cipők.

Mértékszerinti osztály.

T. cz.

Van szerencsénk b. tudomására hozni, hogy

Szenessy Tonhaiser és Tsa. cégnél Léván

sörraktárt létesítettünk, amelyben söreink eredeti hordókbán, valamint gondosan és szakszerűen töltött palackokban, mindenkor friss minőségben kaphatók. Kérjük Önt, sziveskedjék szükségletét ezentul nevezett képviselőnkél beszerezni.

Söreink úgy a belföldön, mint a külföldön és messze tengerentúli országokban is a legjobb hírnévnek örvendenek; mi exportáljuk a legtöbb sört hazánkból és amely kiállításon söreinket bemutattuk, mindenütt a legelső díjat nyertük el, így 1896-ban Budapesten, 1900-ban Párisban, 1904-ben Florenceben, 1905-ben Palermóban és Nápolyban, 1906-ban Wienben, 1908-ban Londonban, 1911-ben Turinban.

Jogosult tehát azon meggyőződésünk, hogy sörforgalmát nagyban emelni fogja, ha jövőben a mi söreink elárúsításával foglalkozik. Tisztelettel

Kőbányai Polgári Serfőzde R. T.

Sörnemek: Polgár, Király, Márcziusi, Szent István, Kőbányai Barátmaláta és Dupla Malátasör, Szent István Dupla malátasörünket mint kiváló gyógyssört ajánlják: dr. Angyán,

Elischer, dr. Herzfel, dr. Kéty, dr. Korányi, dr. Laufnauer és dr. Liebmann budapesti egyetemi tanár urak; továbbá dr. Glax tanár ur, cs és kir. kormánytanácsos, Abbazia, dr. Ebers cs. tanácsos ur és Coitelli dr. ur, ő cs. és kir. fensége József főherceg udvari orvosa, Cirkvenica stb.

1914. Tavaszi szezon újdonságai.

Női és leány felöltők

Costümök

Kész aljak

Gummi s eső köpönyegek

Tangó pongyoák és

Buzok nagy választékban

Legujabb Costüm, pongyola

Bluz szövetek, Creponok

Selymek és hozzávaló disszel

Kész férfi és női fehérnemű

Teljes menyasszonyi

kelengye.

Legnagyobb választék
legujabb férfi divat-
cikkekben.

HOLZMANN BÓDOG

divatáruháza
Léván
Telefon 25.

Megérkeztek a legszebb
TAVASZI
ujdonságok.

Felöltők,
Öltönyök,
Leánykabátok
Gyermekruhák

KÖHÖGÉS, REKEDTSÉG és HURUT
ellen nincs jobb, mint a valódi

„MENTHOMOL - CUKORKÁK“

Hatásuk gyors és biztos, nagyon kellemes jó ízűek, a gyomrot nem rontják, az étvágyat elősegítik. — A köhögési ingeret, valamint a hangszálak kifáradását megakadályozzák, miért is énekesek, színészek, papok, szónokok állandóan használják. — Dohányzóknak nélkülözhetetlen a száj üdítésére és a dohányyszag eltávolítására. **Ara 1 doboz 40 fillér.**

Kapható minden gyógyszerárban és drogériában. — Vásárlásnál vigyázzunk arra, hogy a „Menthomol“ névre, melynek mindenobor-é a zén a fent látható 4 gnöm alaknak esom Kel lennie. **EGGER, A. FAI,** árz yugsá sés kir. dvari szállító, Bécds 3.

Teasütemények, cukorkák,

és desert sütemények, torták elsőrendűek,

Prafait készítményeim
a legjobbak.

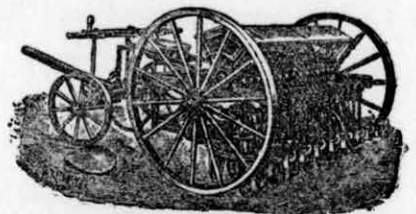
Bartos Henrik czukrászdájában =
Léva, Mártonffy-u. 2

Házhoz szállítandó megrendelések pontos kivitelére nagy súly lesz fektetve. Naponta szetküldés a vidékre is.

Mezőgazdasági- s varrógépek legnagyobb raktára:

KNAPP DÁVIDNÁL, LÉVÁN.

Telefon
szám 33.

Hoffner és Schrantz
Mayfarth Ph. és Tsa.
Bächer & Melichar

gépeinek vezérképviselete.

Ganz-féle motórok
állandóan üzemben
láthatók

Műkölapos jégszekrények. Világhírű Rapid láncoskutak.
Legjobb minőségű takarmánykamrák elkészítése és felállítása jutányos árakban